

© Ivo Delrue

TIJDELIJKE PROJECTEN DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

EEN STAND VAN ZAKEN
juni 2016

**Vlaamse
overheid**

**ONDERWIJS
INSPECTIE**
OOG VOOR KWALITEIT

1.	Inleiding	5
2.	Onderzoeksopzet	7
2.1	Onderzoeksvragen	7
2.2	Begripsomschrijving	7
2.3	Situering	7
2.4	Regelgeving betreffende de organisatie van de tijdelijke projecten	11
3.	Methodiek van het onderzoek	13
3.1	Bronnenonderzoek	13
3.2	Gesprekken	13
3.3	Observaties	13
3.4	Verwerkingsfase	13
3.5	Verslaggeving	14
4.	Het kwaliteitskader	17
4.1	Criteria	18
4.2	Beoordelingsschaal	19
5.	De resultaten	21
5.1	Algemeen	21
5.2	Conceptuele kunst	24
5.3	Integratiekunst Mozaïek	25
5.4	Schoenontwerpen	27
5.5	Sounddesign	31
5.6	Geluidsleer en opnametechniek	28
5.7	Viool min 8-jarigen	33
5.8	Geïntegreerde lesmethodiek	35
5.9	Regie Podiumkunsten	37
5.10	Muziektheater	40
5.11	Indimalimexchi.co	42
5.12	Passe-partout	44
5.13	Professionalisering inzake Muzische Vorming	47
5.14	Kunstinitiatie	49
6.	Samenvatting en conclusie	53
7.	Bijlagen	54
7.1	Bijlage 1: Overzicht van academies betrokken bij een tijdelijk project	54
7.2	Bijlage 2: Geografische spreiding van academies betrokken bij een tijdelijk project	55
7.3	Bijlage 3: Overzicht van de regelgeving	56
7.4	Bijlage 4: Overzicht voorwaarden organisatie tijdelijke projecten	58
7.5	Bijlage 5: Overzicht van de beschikbare documenten	64
7.6	Bijlage 6: Leerlingenevolutie tijdelijke projecten vanaf 2000-2001	65

1. Inleiding

Dit rapport beschrijft de vaststellingen van de onderwijsinspectie in het kader van haar onderzoek naar de tijdelijke projecten (TP) in het deeltijds kunstonderwijs (dko). Dit rapport is tot stand gekomen op vraag van de Minister van Onderwijs om de kwaliteit ervan te toetsen, de maatschappelijke relevantie aan te tonen en de projecten al dan niet op te nemen in de organieke structuur.

Dit onderzoek beperkt zich tot 13 tijdelijke projecten in het dko. Ze vertrekken alle vanuit een vernieuwende inhoud of zijn gericht op een specifieke doelgroep. Een aantal opleidingen zijn uniek in Vlaanderen en worden op slechts één locatie georganiseerd. Andere tijdelijke projecten worden in meerdere academies ingericht. Vier projecten lopen in samenwerking met het basisonderwijs. De tijdelijke projecten die een andere organisatievorm introduceren, werden niet weerhouden voor dit onderzoek. Zij streven geen inhoudelijke vernieuwing na. De inspectie beperkt zich hier tot inhoudelijk vernieuwende projecten. In het concluderende gedeelte geeft de inspectie antwoorden op de onderzoeksvragen en formuleert ze beleidsaanbevelingen.

De kwaliteitstoets was niet eenvoudig omdat de regelgeving met betrekking tot de tijdelijke projecten heel divers is en in sommige gevallen in de loop der jaren gewijzigd is of aangepast.

Vanaf 1973, vóór de invoering van de nieuwe structuur in 1990, bestond het experiment Suzuki al. In de loop van de jaren '90 voelden heel wat academies de noodzaak om via experimenten nieuwe opleidingen te introduceren in het dko. Vóór 2005 werden tijdelijke projecten geregeld door het organisatiebesluit¹ van 31 juli 1990. Zij vigeerden onder het begrip 'experiment'. Vanaf 2005 kan de Vlaamse Regering tijdelijke projecten opzetten of scholen en centra de mogelijkheid verlenen ze te organiseren. Die tijdelijke projecten bieden het hoofd aan dringende problemen of geven de mogelijkheid te experimenteren. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder scholen en centra kunnen toetreden tot tijdelijke projecten of zelf tijdelijke projecten kunnen organiseren. Zij legt de inhoud en de doelstellingen van de tijdelijke projecten vast en bepaalt de tijdsduur ervan. In 2007 kregen de academies de kans om tijdelijke projecten in te dienen. Sindsdien lopen er in totaal 14 projecten waarbij 46² academies betrokken zijn, iets meer dan een vierde van het totale aantal academies.

Het deeltijds kunstonderwijs heeft een lange traditie van experimenten. Dit geeft aan dat kunstonderwijs niet stilstaat en op zoek gaat naar nieuwe uitdagingen. Academies zijn alert voor nieuwe tendensen in de kunstwereld en zoeken de vertaling ervan voor het (kunst-)onderwijs. De tijdelijke projecten geven de dynamiek van kunst en onderwijs aan en zijn noodzakelijk voor de actualisering van het (kunst-)onderwijs.

In de verschillende studierichtingen zijn via deze weg nieuwe opleidingen organiek geworden. De opleiding jazz & lichte muziek is dan weer via een stijldifferentiatie en zonder tijdelijk project in 2001 organiek geworden. De nieuwe opleidingen sluiten aan bij nieuwe kunstuitingen en maatschappelijke tendensen.

Een overzicht van de opname van experimenten in de organieke structuur:

- In de studierichting Beeldende Kunst: animatiefilm (2001), beeldverhaal (2014), animatie MG-HG (2009), digitale beeldende vorming (2001), computeranimatie (2009), digitale vormgeving (2009), digitale interactieve media (2009), kunstbeschouwing (2009), scenografie (2009), aangepaste beeldende vorming (2015/2016).
- In de studierichting Muziek: experimentele muziek (2009), koor- en hofbradirectie (2009), volksmuziek (2009), ud en saz (2014), bijzondere muziekler en inclusief muziekonderwijs (2015/2016).
- In de studierichting Woord: literaire creatie (2001).

Via experimenten en tijdelijke projecten kreeg het deeltijds kunstonderwijs de kans creativiteit en innovatie permanent in haar opdracht mee te nemen.

1 Experimenten werden voor de SR BK geregeld via artikel 8 van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichting Beeldende Kunst. Het is beperkt in de tijd. Het kan niet langer duren dan drie jaar in de specialisatiegraad en zes jaar in de andere graden. "Bij het beëindigen van het experiment legt de gemeenschapsminister van onderwijs een rapport voor aan de Vlaamse Executieve". In de studierichtingen Muziek, Woordkunst en Dans bepaalt de regelgeving dat een experiment niet langer kan duren dan 5 jaar in de lagere graad en 4 jaar in de andere graden.

2 Bijlage 1: Overzicht van alle academies die betrokken zijn bij een tijdelijk project

Bijlage 2: Geografische spreiding van alle academies betrokken bij een tijdelijk project

Maureen Czarnecki in TP Muzische Vorming – ART-Tienen (fotografe: Catharina Coenen)

2. Onderzoeksopzet

2.1 Onderzoeksvragen

Op basis van de vraag van het kabinet naar een kwaliteitstoets van de tijdelijke projecten, een onderzoek naar de maatschappelijke relevantie en de behoefte aan een inbedding van de tijdelijke projecten in de organieke structuur, worden de volgende onderzoeksvragen gesteld:

1. Bereiken de tijdelijke projecten de vooropgestelde doelen op een kwaliteitsvolle manier?
2. In welke mate beantwoorden de tijdelijke projecten aan een maatschappelijke relevantie?
3. Zo ja, in welke mate kunnen/moeten de tijdelijke projecten opgenomen worden in de organieke structuur van het dko?

hoofdstelling en filialen verlaten. Zes academies zijn volgens dit tijdelijk project georganiseerd.

Dit onderzoek beperkt zich tot de tijdelijke projecten die een onderwijsvernieuwend inhoud introduceren of een specifieke doelgroep aan spreken.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de tijdelijke projecten op basis van het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008, laatst gewijzigd op 27 januari 2015).

2.2 Begripsomschrijving

Bij de start van het onderzoek is het belangrijk om de begrippen helder te definiëren in het kader van de onderzoeksvragen. Het begrip 'maatschappelijke relevantie' is een brede, allesomvattende term. Daarom wordt de term begrensd in functie van de inbedding van de tijdelijke projecten in het dko.

De maatschappelijke relevantie wordt in dit onderzoek beschouwd als de meerwaarde die het tijdelijk project heeft voor de samenleving. Omwille van de hanteerbaarheid binnen het kader van onderzoek wordt dit begrip afgebakend.

Een bepaalde doelgroep volgt een opleiding in het dko die bijdraagt tot de persoonlijke ontwikkeling en/of een uitbreiding van de eigen competenties. De opleiding kan ertoe leiden door te stromen naar een (specifieke) functie op de arbeidsmarkt, naar een voortgezette opleiding of kan leiden tot een verhoogde kans tot deelname in een socio-culturele context. De opleiding vult binnen onderwijs een leemte op en sluit aan bij noden en behoeften vragen van binnen en buiten de onderwijswereld.

2.3 Situering

De tijdelijke projecten zijn onderverdeeld in drie categorieën nl. de projecten die een onderwijsvernieuwing introduceren (a), de projecten die een specifieke doelgroep aanspreken(b) en de projecten die een betere organisatie van het onderwijs introduceren (c), gebaseerd op het Decreet van de organisatie van de tijdelijke projecten in het onderwijs (9 december 2005).

De inspectie heeft ervoor geopteerd om de tijdelijke projecten die een nieuwe organisatievorm (c) als uitgangspunt hebben niet in dit onderzoek op te nemen. Deze projecten hebben vooral tot doel om via een intergemeentelijke samenwerking in een bepaalde regio kunstonderwijs aan te bieden. Hierbij wordt de huidige organisatievorm met

2.3.1 Studierichting Beeldende Kunst

	Academie	Tijdelijk project	begindatum
1	BKKortrijk	Beeldverhaal	1/09/2001
	BKTielt		
2	BKEtterbeek	Conceptuele Kunst	1/09/2002
	BKKontich		1/09/2004
3	BKWilrijk	Integratiekunst-Mozaïek	1/09/2004
4	BKSintNiklaas	Schoenontwerpen	1/09/2005
5	BKAntwerpenKASK	Sounddesign	1/09/2007
6	BKKortrijk	Projectonderwijs – modulair systeem	1/09/2002

Het tijdelijk project Beeldverhaal is vanaf september 2014 organiek.

Tijdens het bezoek aan de academie van Kortrijk voor het tijdelijk project 'projectonderwijs – modulair systeem' stelden we vast dat het project was stopgezet in september 2014. De verificatie stelde vast dat de organisatie zodanig onoverzichtelijk was waardoor de juiste gegevens en de telling van de leerlingen niet meer transparant was. Op basis van deze gegevens werd het tijdelijk project stopgezet.

2.3.2 Studierichting Muziek

	Academie	Tijdelijk project	begindatum
1	MBerchem	Ud (wereldmuziek)	1/09/2005
	MSint Agatha Berchem		
2	MSint-Niklaas	Saz (wereldmuziek)	1/09/2006
	MBerchem		1/09/2008
3	MGeel	Geluidsleer en opnametechniek	1/09/2007
4	MTurnhout	Violoopleiding min 8 jarigen	1/09/1973
5	Mleper	Leerstofintegratie	2/09/2002
6	MLanaken	Geïntegreerde lesmethodiek	1/09/2002

De tijdelijke projecten Ud (Arabische luit) en Saz (snaarinstrument populair in Turkije) zijn sinds 1 september 2014 organiek. Aan het tijdelijke project Leerstofintegratie werden geen extra middelen toegekend. Het wordt op dit moment als organiek beschouwd.

2.3.3 Studierichting Woord

	Academie	Tijdelijke project	begindatum
1	MDiest	regie Podiumkunsten	1/09/2007
	MLedeberg		1/09/2007
	MLier		1/09/2007

2.3.4 Studierichting Muziek-Woord-Dans

	Academie	Tijdelijke project	begindatum
1	MBuggenhout	Muziektheater	1/09/2005
	KAKnokke-Heist		1/09/2005

2.3.5 Specifieke doelgroepen

	Academie	Tijdelijk project	begindatum
1	BKBrasschaat	Aangepaste Beeldende Vorming	1/09/2002
	BKEeklo		
	BKHasselt		
	BKKortrijk		
	BKLeuven		
	BKMol		
	BKTurnhout		
2	MBeringen	Ortho-agogische Muzikale Vorming	1/09/2001
	MGrimbergen		
	MLokeren		
3	MWijnegem	Inclusief Muziekonderricht	1/09/2007
4	BKHoboken	Indimalimexchi.co	1/09/2007
5	BKOudenaarde	Passe-partout	1/09/2007
6	MAalst	Muzische Vorming	1/09/2001
	KATienen		1/09/1997
	MHamme		1/09/2003
	MHemiksem		1/09/2001
	MIzegem		1/09/2003
	BKKortrijk		1/09/2003
	MKortrijk		1/09/2003
	MLier		1/09/2001
	Mschoten		1/09/1999
	MSint Agatha Berchem		1/09/2003
	MSint-Truiden		1/09/2004
7	20 projecten	Kunstinitiatie	1/09/2004

De academies die betrokken zijn bij het tijdelijk project Aangepaste Beeldende Vorming, Ortho-agogische Muzikale Vorming en Inclusief Muziekonderricht kunnen vanaf dit schooljaar deze leerlingen inschrijven met een individueel aangepast curriculum of met een gemeenschappelijk curriculum met aangepast lessenrooster. Vanaf volgend schooljaar zijn deze academies verplicht de overstap te maken. Het organisatiebesluit van 31 juli 1990 werd voor deze specifieke doelgroep aangepast.

In het tijdelijk project Muzische Vorming beëindigden de academies van Aalst, Kortrijk en Sint-Agatha-Berchem op eigen initiatief het project, zie 5.13.

2.3.6 Selectie van de tijdelijke projecten

Op basis van bovenstaande informatie geeft onderstaande tabel de definitieve selectie van de tijdelijke projecten voor dit onderzoek weer.

	Academie	Tijdelijk project	begindatum
1	BKEtterbeek	Conceptuele Kunst	1/09/2002
	BKKontich		1/09/2004
2	BKWilrijk	Integratiekunst-Mozaïek	1/09/2004
3	BKSintNiklaas	Schoenontwerpen	1/09/2005
4	BKAntwerpenKASK	Sounddesign	1/09/2007
5	MGeel	Geluidsleer en opnametechniek	1/09/2007
6	MTurnhout	Vioolopleiding min 8 jarigen	1/09/1973
7	MLanaken	Geïntegreerde lesmethodiek	1/09/2002
8	MDiest	Regie Podiumkunsten	1/09/2007
	MLedeberg		1/09/2007
	MLier		1/09/2007
9	MBuggenhout	Muziektheater	1/09/2005
	KAKnokke-Heist		1/09/2005
10	BKHoboken	Indimalimexchi.co	1/09/2007
11	BKOudenaarde	Passe-partout	1/09/2007
12	KATienen	Muzische Vorming	1/09/1997
	MHamme		1/09/2003
	MHemiksem		1/09/2001
	MIzegem		1/09/2003
	MLier		1/09/2001
	Mschoten		1/09/1999
	MSint-Truiden		1/09/2004
13	20 projecten	Kunstinitiatie	1/09/2004

In de studierichting Beeldende Kunst zijn er vier tijdelijke projecten met een inhoudelijke vernieuwing (1-2-3-4) en twee projecten gericht naar een specifieke doelgroep (11-12). In de studierichting Muziek zijn er drie tijdelijke projecten met een inhoudelijke vernieuwing (5-6-7), in de studierichting Woord één (8). Eén tijdelijk project is georganiseerd over de drie studierichtingen Muziek-Woord-Dans (9). Tot slot zijn er twee tijdelijke projecten die zich richten tot specifieke doelgroepen nl. de leerkrachten basisonderwijs en leerlingen in scholen met een hoge OKI-index (12-13)³.

³ Onderwijskansarmoede-index is gebaseerd op vier leerlingenkenmerken: opleidingsniveau van de moeder, gezinstaal niet-Nederlands, de school-toelage, buurt met hoge mate van schoolse vertraging.

2.4 Regelgeving betreffende de organisatie van de tijdelijke projecten

De tijdelijke projecten, opgericht vóór september 2007, zijn geregeld volgens ministeriële dienstbrieven. Academies kregen tot 2007 een brief ondertekend door de minister met daarin de voorwaarden qua organisatie, financiering, administratie en evaluatie van het tijdelijk project. In het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008) worden deze tijdelijke projecten verlengd met ongewijzigde voorwaarden tot de Vlaamse Regering een nieuwe einddatum bepaalt. Voor acht van de geselecteerde tijdelijke projecten is bovenstaande regeling van toepassing. Dat wil zeggen dat de voorwaarden voor de kwaliteitstoets in de regelgeving van verschillende aard zijn én in dienstbrieven van de Minister van Onderwijs dienden opgezocht.

De tijdelijke projecten goedgekeurd vanaf 2007, zijn geregeld door :

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs, 23 maart 2007
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008, 15 juni 2007
- Decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008, 13 juli 2007
- Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs, 10 juli 2008

Het tijdelijk project Kunstinitiatie is geregeld door :

- Decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I, 28 juni 2002
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende tijdelijke projecten inzake kunstinitiatie voor kansarme en/of allochtone minderjarigen, 31 maart 2006
- Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs, 10 juli 2008

Bijlage 3 geeft een inhoudelijk overzicht van de regelgeving.

3. Methodiek van het onderzoek

Om een voldoende objectiviteit rond dit onderzoek van de tijdelijke projecten te garanderen, heeft het inspectieteam een systematiek van onderzoek vastgelegd. Deze is gebaseerd op de methodiek van de doorlichting waarbij bronnenonderzoek, gesprekken en observaties centraal staan om zo tot een triangulatie te komen die noodzakelijk is om tot juiste conclusies en advisering te komen. Ook voor de verslaggeving per tijdelijk project was het doorlichtingsverslag een inspiratiebron. Daarnaast ontwierp het inspectieteam verschillende instrumenten om de gelijkgerichtheid in het onderzoek te verzekeren.

3.1 Bronnenonderzoek

De dossiers van elke academie die een tijdelijk project organiseert, werden bij de administratie opgevraagd. Om over de meest recente informatie te kunnen beschikken, beperkt de analyse van de zelfevaluatie rapporten zich tot de laatste vijf jaar. In de informaticatool SurveyMonkey werd een screeningslijst gemaakt om deze rapporten te beoordelen. De volgende criteria die in de regelgeving⁴ zijn opgesomd, werden hiervoor gehanteerd:

1. de concrete succesfactoren,
2. de te verwachten eindresultaten,
3. de regionale spreiding,
4. de samenwerking met partners,
5. de mate van betrokkenheid van het personeel.

De werkwijze die de inspectie hanteert bij de jaarlijkse opvolging van de TP Kunstininitiatie bood inspiratie om deze zelfevaluatie rapporten te beoordelen.

De administratie dko leverde de volgende documenten aan: de leerlingenevolutie per tijdelijk project, de aangewende middelen met een overzicht van leraarsuren per tijdelijk project en de totale budgettering. Deze gegevens zijn vanaf het schooljaar 2006-2007 beschikbaar.

Tot slot vroeg het inspectieteam de academies een zelfevaluatie te maken over de periode van de laatste vijf jaar. Alle academies die betrokken zijn bij een tijdelijk project, hebben een rapport ingediend.

3.2 Gesprekken

Het inspectieteam dko bezocht alle tijdelijke projecten in de loop van de maand februari en maart 2016. Het team van inspecteurs bestond uit één of twee inspecteurs en volgde een vooraf afgesproken scenario. Het bezoek werd opgevat als een dag vooronderzoek van de doorlichting waarbij zo veel mogelijk gegevens werden verzameld.

Er was voldoende tijd om uitvoerig gesprekken te voeren met directies, leerkrachten en, indien mogelijk, leerlingen.

Het inspectieteam heeft ervoor geopteerd om geen vragen op voorhand naar de academie te sturen maar bij de aankondiging van het bezoek het kader te geven dat de grote lijnen uitzet. Dit gaf de directie/de organisatie/de coördinator/de leerkrachten de kans om na te denken over de items die werden aangereikt, maar verhinderde een eventueel ingestudeerde afstemming op een vooraf aangeboden vragen. Het kwaliteitskader (zie hoofdstuk 4) was de leidraad voor de gesprekken. De zes hoofdvragen vormden de basis voor de gesprekken.

1. Welke doelstellingen beoogt het tijdelijk project?
2. Hoe is het tijdelijk project georganiseerd?
3. Welke resultaten beoogt het tijdelijk project?
4. Worden de resultaten en de kwaliteit bewaakt?
5. Welke initiatieven worden genomen om de resultaten duurzaam te verankeren in de studierichting/academie?
6. Wat is de maatschappelijke relevantie van het tijdelijk project?

Indien mogelijk werden leerlingen bevraagd. Hiervoor is een aangepaste vragenlijst opgesteld.

De tijdelijke projecten Kunstininitiatie worden jaarlijks bezocht in de loop van de maand mei en juni in een team van twee inspecteurs, een inspecteur basisonderwijs en een inspecteur dko. Deze gesprekken verlopen eveneens op basis van een vragenlijst. Dit schooljaar werd het gesprek uitgebreid met de bijkomende vragen voor dit onderzoek.

3.3 Observaties

Indien de bezoeken het toelieten, bekeek het inspectieteam in de academies de resultaten van de projecten. In een aantal gevallen werd lesmomenten bijgewoond. In andere gevallen had de academie documentatie voorbereid om de resultaten van het tijdelijk project te illustreren. Portfolio's, opnames, filmfragmenten lagen ter beschikking.

3.4 Verwerkingsfase

Naast de schriftelijke verslaggeving ter plaatse, werd het kwaliteitskader gedigitaliseerd in de informaticatool SurveyMonkey. Op deze manier werden de antwoorden digitaal geregistreerd om zo bijkomende informatie te verzamelen over het geheel van de tijdelijke projecten heen.

4 BVR betreffende de organisatie van de tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs, 23 maart 2007

3.5 Verslaggeving

Het rapport geeft per tijdelijk project een verslag weer. De inspectie koos voor een uniforme verslaggeving.

1. Situering

Een korte historiek en de doelstellingen van het tijdelijk project worden geschetst.

A. Organisatie

De concrete organisatie wordt toegelicht, zowel materieel, organisatorisch als op het vlak van personeel.

B. Financiering

Het betreft de financiering die de overheid voor het tijdelijk project via dienstbrieven of regelgeving heeft vastgelegd.

2. Rapportering zelfevaluatie

Hier worden vaststellingen betreffende de zelfevaluatierapporten die de academies in de afgelopen jaren maakten, beschreven.

3. Vaststellingen

Om het verslag duidelijk en concreet genoeg te maken, worden verschillende onderdelen van het erkenningsonderzoek van een doorlichting gebruikt en gecombineerd met de kwaliteitsaspecten, de vragen en de criteria van het kwaliteitskader.

A. Output: bespreking en vaststellingen van leerlingenevolutie, instroom en doorstroom.

B. Onderwijsaanbod: vaststellingen omtrent de leerinhouden in relatie tot de vooropgestelde doelstellingen.

C. Onderwijsorganisatie: vaststellingen omtrent de organisatie in relatie tot de vooropgestelde doelstellingen.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking: vaststellingen betreffende de evaluatie van de resultaten in relatie tot de vooropgestelde doelstellingen en vaststellingen omtrent de kwaliteitsbewaking van het tijdelijk project.

E. Maatschappelijke relevantie: vaststellingen betreffende de meerwaarde van het tijdelijk project voor de maatschappij en de academie.

4. Advies en beleidsaanbevelingen

Elk verslag eindigt met een advies en een motivering inzake de kwaliteit en haar maatschappelijke relevantie.

Om het tijdelijk project te laten opnemen in de organieke structuur worden een aantal aanbevelingen rond organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel besproken. Deze zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de opleiding te garanderen.

4. Het kwaliteitskader

Aangezien het eerste deel van de onderzoeksvraag gericht is op de kwaliteit van de tijdelijke projecten, is het noodzakelijk een kader te scheppen waarmee deze kwaliteit kan ingeschaald worden.

Vanuit de expertise in onderzoek binnen het inspectiekorps is het kwaliteitskader geïnspireerd op het kwaliteitskader voor experimentele projecten van GIA⁵.

Kwaliteitsbewaking houdt enerzijds in dat de resultaten in voldoende mate beantwoorden aan de vooropgestelde doelstellingen. Anderzijds houdt dit ook in dat de academie in staat moet zijn om de eigen kwaliteit te onderzoeken en te bewaken. Hiermee worden academies gestimuleerd verantwoordelijkheid op te nemen voor de eigen kwaliteitsbewaking.

In dit kwaliteitskader zijn de vier invalshoeken van de kijkwijzer van de doorlichtingsmethodiek de basis, nl. Doelgerichtheid, Ondersteuning, Doeltreffendheid en Ontwikkeling.

Doelgerichtheid: de aandacht voor het doel van het tijdelijk project, gekaderd in de algemene visie van de academie. De doelen met het gewenste resultaat worden duidelijk omschreven.

Ondersteuning: de aandacht voor een kwaliteitsvol verloop van het tijdelijk project. Het gaat hier niet alleen om organisatie en materiële ondersteuning, ook het menselijk potentieel is hierin belangrijk.

Doeltreffendheid: de aandacht voor de resultaten van het tijdelijk project in functie van de vooropgestelde doelstellingen. Regelmatig evalueren van de resultaten met de terugkoppeling naar de initiële doelstellingen vormt een belangrijk onderdeel van kwaliteitsbewaking.

Ontwikkeling: de aandacht voor nieuwe ontwikkelingen met het oog op verbetering van het tijdelijk project. Inspelen op nieuwe verwachtingen van de maatschappij creëert dynamiek.

Deze vier kwaliteitsaspecten werden geconcretiseerd in een aantal vragen om zo het maximum aan informatie te capteren.

DOELGERICHTHEID Welke doelstellingen beoogt het tijdelijk project? - Welke zijn/waren de doelstellingen van het project? - Welke doelgroep wordt beoogd? - Hoe draagt het project bij tot de missie en visie van de academie? - Omschrijf de aanleiding van het project. - Welke meerwaarde wordt verwacht?	ONDERSTEUNING Hoe is het tijdelijk project georganiseerd? - Welke (vak)-inhouden worden aangeboden? - Wat is het verband tussen de aangeboden (vak)-inhoud(en) en het beoogde resultaat? - Hoeveel tijd wordt voorzien om de doelstellingen te bereiken? Is deze toegemeten tijd voldoende? Indien niet, over hoeveel tijd moet u kunnen beschikken om de doelstellingen te bereiken? - Omschrijf de samenwerking met eventuele partners. - Hoe wordt het personeel betrokken bij het project? - Heeft u gespecialiseerd personeel aangetrokken voor de realisatie van dit project? Ja/nee - Uit welke periferie komen de leerlingen op deze opleiding af of worden de leerlingen gerekruteerd?
DOELTREFFENDHEID Welke resultaten beoogt het project? - Welke zijn de beoogde resultaten? - Wanneer zijn de doelstellingen bereikt? - Wanneer is het tijdelijk project geslaagd? - Aan welke kwaliteitscriteria moeten de resultaten beantwoorden? - Hoe beantwoorden de resultaten aan de vastgestelde behoeften? - Hoe evolueert het leerlingenaantal?	ONTWIKKELING Hoe worden de resultaten en de kwaliteit bewaakt? - Hoe worden de eindresultaten gemeten? - Wanneer worden de eindresultaten gemeten? - Hoe bewaakt je de kwaliteit? - Hoe wordt de winst ten opzichte van de beginsituatie in kaart gebracht? - Wat is het effect van de opleiding? Vb. doorstroming naar HKO, verhoging van de competenties, toeleiding tot de arbeidsmarkt, amateurkunsten, andere opleidingen in de academie,?

⁵ Eindrapport werkjaar 2013-2014 van de inhoudelijke inspectie inburgering. Brussel, onderwijsinspectie, p104

Voor het tweede deel van de onderzoeksvraag, nl. de maatschappelijke relevantie, zijn we uitgegaan van twee basisvragen met een aantal onderliggende vragen

Welke initiatieven neemt de academie om de resultaten duurzaam te verankeren? - Hoe worden expertise en competenties van bij het project betrokken leerkrachten verspreid in de academie? (multiplicatie) - Op basis van welke argumenten kan worden vooropgesteld het project op te nemen in de organieke structuur?
Wat is de maatschappelijke relevantie van het tijdelijk project? - Hoe draagt het tijdelijk project bij tot een meerwaarde voor de maatschappij? - Speelt het tijdelijk project in op een actuele maatschappelijke problematiek, nood, behoefte, ...? - Welk doelpubliek heeft baat bij dit tijdelijk project? - Op welke wijze is het tijdelijk project competentieverbrekend en/of -verhogend in functie van de arbeidsmarkt, het socio-culturele verenigingsleven en/of hoger onderwijs? - Op welke wijze draagt het tijdelijk project bij tot de persoonlijke ontwikkeling?

4.1 Criteria

Het kwaliteitskader is pas volledig als er ook criteria opgesteld zijn om het kwaliteitsaspect te kunnen beoordelen. De regelgeving bepaalt er een aantal die de inspectie ook gebruikte om het zelfevaluatie-rapport te beoordelen. Daarnaast werden ook criteria opgenomen uit het erkenningsonderzoek tijdens de doorlichting.

Output:

- Evolutie van het leerlingenaantal,
- Evolutie versus evolutie leerlingenaantal in de specifieke studierichting(en),
- Doorstroom van en naar het regulier parcours.

Onderwijsaanbod:

- Welke doelstellingen worden vooropgesteld?
- Welke doelstellingen worden bereikt?
- Inhoud/samenstelling van het curriculum,
- Aspecten i.v.m. de maatschappelijke relevantie.

De combinatie van deze criteria en de vraagstelling vanuit het kwaliteitskader leverden nieuwe beoordelingscriteria die onder de zes basisvragen werden geplaatst.

DOELGERICHTHEID	ONDERSTEUNING
Welke doelstellingen beoogt het tijdelijk project? - De doelstellingen zijn duidelijk omschreven. - De beoogde doelgroep is duidelijk bepaald. - Objectieve gegevens tonen de nood van dit project aan. - De beoogde meerwaarde is relevant voor de missie en de visie van de academie. - Het tijdelijk project draagt direct/indirect bij tot de artistieke ontwikkeling in de academie.	Hoe is het tijdelijk project georganiseerd? - De organisatie van het project is transparant. - De (vak)-inhouden zijn relevant voor de beoogde doelstellingen. - De doelen kunnen bereikt worden in de toegemeten tijd. - Er is voldoende samenwerking voorzien met relevante partners. - Het onderwijzend personeel van de academie wordt voldoende betrokken bij dit project. (indien opportuun of relevant) - Het personeel is gespecialiseerd voor dit project.

DOELTREFFENDHEID Welke resultaten beoogt het project? - De vooropgestelde resultaten zijn duidelijk omschreven en realistisch. - De geformuleerde kwaliteitscriteria zijn helder en transparant. - De beoogde resultaten zijn relevant voor de vooropgestelde doelstellingen. - Het verloop van de leerlingenevolutie is	ONTWIKKELING Hoe worden de resultaten en de kwaliteit bewaakt? - De werkwijze is geschikt om te beoordelen of de beoogde resultaten behaald worden. - De eindresultaten voldoen aan de kwaliteitscriteria. - De werkwijze is geschikt om te beoordelen welke leerwinst er is ten opzichte van de beginsituatie. - Er zijn voldoende effecten van de opleiding o.a. doorstroom HKO, AK, arbeidsmarkt, andere opleidingen in de academie,
Welke initiatieven neemt de academie om de resultaten duurzaam te verankeren? - De academie organiseert de nodige en de haalbare initiatieven om de opgedane expertise duurzaam te verankeren. - Er zijn objectieve en relevante argumenten om het project op te nemen in de organieke structuur.	
Wat is de maatschappelijke relevantie van het tijdelijk project? - De academie toont de effecten van het tijdelijk project voor de maatschappij aan. - De academie toont de meerwaarde aan i.v.m. de inbedding in het dko.	

4.2 Beoordelingsschaal

Het onderzoek van de kwaliteit van de processen gebeurt op een vierpuntschaal zwak – veeleer zwak – veeleer sterk – sterk. Een vierpuntschaal dwingt de onderzoeker om tot een beoordeling te komen, vandaar de keuze. De beoordeling werd na het academiebezoek ingevuld in onderling overleg, indien van toepassing. Deze gegevens werden dan ingevoerd in de informaticatool SurveyMonkey.

TP Kunstinitiatie

5. De resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van alle tijdelijke projecten besproken aan de hand van de data-analyse en het academiebezoek. De inspectie formuleert een antwoord op de onderzoeksvragen en geeft advies over de mogelijke opname in de organieke structuur en beleidsaanbevelingen inzake onderwijsorganisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

5.1 Algemeen

5.1.1 Data-analyse

A. Zelfevaluatie rapporten

De data die konden geselecteerd worden voor het bronnenonderzoek, waren beperkt (bijlage 5). De methode om de zelfevaluatie van de laatste vijf jaar te analyseren, kon enkel toegepast worden voor het TP Kunstinitiatie. Van sommige tijdelijke projecten waren er geen zelfevaluatie rapporten. In andere gevallen dateerden de meest recente rapporten van 2011. De administratie besliste om geen zelfevaluatie rapporten meer op te vragen vanaf 2011, in afwachting van het nieuwe decreet. De zelfevaluatie rapporten die door de academies op vraag van de inspectie in het kader van dit onderzoek zijn gemaakt, gaven voldoende informatie. Ook tijdens de academiebezoeken kreeg de inspectie de nodige informatie om een analyse te maken.

B. Financiering

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de fulltime equivalenten (FTE) voor alle tijdelijke projecten met uitzondering van het TP Kunstinitiatie en het TP Muziektheater. De gegevens zijn vanaf 2006 beschikbaar.

afdeling	1/10/2006	1/10/2007	1/10/2008	1/10/2009	1/10/2010	1/10/2011	1/10/2012	1/10/2013	1/10/2014
BK+MWD	0,40	1,00	1,45	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90
MWD	38,68	44,39	45,02	45,28	40,68	42,88	45,00	43,51	48,27
BK	9,96	11,96	11,94	12,43	9,09	7,85	8,11	6,89	7,18
	49,04	57,36	58,41	61,62	53,67	54,63	57,02	54,30	59,35

Het aantal FTE fluctueert doorheen de jaren. Acht tijdelijke projecten (van de dertien betrokken tijdelijke projecten) ontvangen een urenpakket dat in de regelgeving vastligt, ongeacht het aantal leerlingen.

Het aantal FTE steeg sterk in oktober 2007. In dit schooljaar zijn vijf nieuwe tijdelijke projecten gestart. We kunnen dat schooljaar best als referentiejaar nemen. In oktober 2009 valt een stijging op met 7,4%, waarna in 2010 een sterke daling volgt met 12,9%. In het schooljaar 2014-2015 is het aantal FTE met 3,4% gestegen t.o.v. het referentiejaar. De fluctuaties worden beïnvloed door het TP Muzische vorming. Daar schommelt het leerlingenaantal het meest, wat een impact heeft op de FTE.

C. Leerlingenevolutie

Volledige gegevens over de leerlingenevolutie zijn beschikbaar van september 2000 (bijlage 6). Hieronder wordt de leerlingenevolutie vanaf het schooljaar 2006-2007 in kaart gebracht. Er wordt rekening gehouden met het referentiejaar 2001-2002, omdat de gegevens zo door de administratie zijn aangeleverd. De leerlingen van het TP Muziektheater, TP Indimalimexchi.co, TP Passe-partout en TP Kunstinitiatie zijn hierin niet meegerekend.

	1/10/01		1/10/06	1/10/07	1/10/08	1/10/09	1/10/10	1/10/11	1/10/12	1/10/13	1/10/14	1/10/15
BK	126		512	565	548	291	278	246	240	240	201	152
MWD	427		1072	1162	1237	805	724	665	696	677	737	657
TOTAAL	553		1584	1727	1785	1096	1002	911	936	917	938	809
Procentuele stijging tov van vorig schooljaar	4%		10%	9%	3%	-39%	-9%	-9%	3%	-2%	2%	-14%
Procentuele stijging tov van 2001-2002	0%		186%	212%	223%	98%	81%	65%	69%	66%	70%	46%
MWD zonder muvo	479		1216	1318	1389	671	645	552	551	553	513	450

Een terugval van het aantal leerlingen is vooral merkbaar in het schooljaar 2009-2010. In september 2009 zijn 13 tijdelijke projecten organiek geworden, wat de daling van 39% verklaart. In september 2014 werden nog eens drie tijdelijke projecten organiek maar dit resulteerde niet in een daling van het leerlingenaantal. Het huidige leerlingenaantal van 809 vertegenwoordigt 0,5 % van het totale aantal in het dko.

5.1.2. Regelgeving

Zoals in 2.4 reeds gesteld, is de regelgeving inzake de tijdelijke projecten in het dko zeer divers en verschillend naar gelang het startmoment van het project.

Bij de analyse van de dienstbrieven en de regelgeving stelt de inspectie vast dat de voorwaarden voor organisatie en administratie zeer verschillend zijn. Bijlage 3 geeft een overzicht van de voorwaarden per tijdelijk project.

Vaststellingen

1. Voor het TP Conceptuele Kunst zijn er voor de academie van Etterbeek andere voorwaarden dan voor de academie Kontich. Etterbeek mag maximum 10u organiseren met een omkaderingscoëfficiënt van 0,4. Kontich krijgt een omkaderingscoëfficiënt van 0,75 zonder een maximum aantal uren.
2. Het TP Schoenontwerpen krijgt een omkaderingscoëfficiënt van 0,7, terwijl het TP Integratiekunst Mozaïek en het TP Conceptuele Kunst de coëfficiënt van 0,75 en 0,6 hebben, de coëfficiënt voor de opties in de hogere graad in de organieke structuur. De maximum duur van het leertraject is voor Schoenontwerpen gesteld op 4 jaar, voor het TP Integratiekunst Mozaïek en het TP Conceptuele Kunst op 6 jaar. Het TP Sounddesign is een optie in de hogere graad in de studierichting Beeldende Kunst met slechts drie leerjaren. Deze vier opties betreffen een inhoudelijke vernieuwing in de hogere graad Beeldende Kunst.
3. Het TP Muziektheater wordt zonder extra financiering georganiseerd. Dit is momenteel nog het enige tijdelijke project dat op deze manier loopt.
4. De TP Sounddesign en TP Geluidsleer en opnametechniek krijgen een vergoeding voor voordrachthouders.
5. Voor de tijdelijke projecten die in 2007 zijn goedgekeurd, zijn de voorwaarden inzake organisatie, administratie en opvolging transparant.
6. De kwaliteitscontrole is niet gelijkgericht. Sommige academies dienen een zelfevaluatie te maken met vaste onderdelen, andere niet. De inspectie dient ofwel jaarlijks een rapport op te maken, ofwel na het eerste en het laatste jaar van het tijdelijk project, ofwel dient ze documenten op te vragen. De rol van de academies en de inspectie in de kwaliteitscontrole is niet steeds duidelijk omschreven.

5.1.3 Opvolging, begeleiding en evaluatie

Het BVR van 23 maart 2007 regelt de opvolging, de begeleiding en de evaluatie van de tijdelijke projecten.

A. Begeleidingsdiensten

In een aantal gevallen ondersteunden de pedagogische begeleidingsdiensten (PBD) het opmaken van de zelfevaluaties. De meeste academies namen zelf geen initiatief om de PBD in te schakelen.

B. Stuurgroep

De samenstelling van de stuurgroep is bepaald door het BVR van 23 maart 2007, maar als men ervan uitgaat dat dit het expertenpanel is waarvan sprake in het BVR van 9 december 2005 ontbreekt de onderwijsinspectie in de samenstelling van deze stuurgroep, in tegenstelling tot wat in het BVR staat.

De stuurgroep kwam jaarlijks tweemaal samen en volgde de zelfevaluaties op voor de tijdelijke projecten gestart vanaf 2007. De opdracht van de stuurgroep, om op basis van de evaluatie van de inspectie beleidsaanbevelingen te formuleren bij afloop van de tijdelijke projecten, is weggefallen door een decreetale beslissing. Via Onderwijsdecreet XX is in het Decreet dringende maatregelen dko van 10 juli 2008 ingeschreven dat alle tijdelijke projecten⁶ worden verlengd, waardoor ze dus niet afliepen op de eerder voorziene datum. De bedoeling hiervan was de studiecontinuïteit van de leerlingen te waarborgen en de expertise bij de leerkrachten te garanderen in de aanloop van een nieuw decreet. Oorspronkelijk was er een bepaalde einddatum ingeschreven, maar uiteindelijk is het bepalen van die einddatum overgelaten aan de Vlaamse Regering. Sinds het schooljaar 2011-2012 komt de stuurgroep niet meer samen. Er worden sinds het schooljaar 2011-2012 geen zelfevaluaties meer ingediend.

C. Onderwijsinspectie

De tijdelijke projecten behoren niet tot de erkenningsvoorwaarden waardoor de inspectie ze niet kan opnemen in de doorlichtingsfocus. Het eigene aan tijdelijke projecten is dat ze volgens eigen kwaliteitscriteria, afzonderlijk van de rest van de instelling, beoordeeld worden. De rol van de inspectie is zowel in de dienstbrieven als in de regelgeving zeer verscheiden en vaag. Procedures inzake controle zijn in vele gevallen niet geformuleerd. Voor een aantal projecten heeft de inspectie daarom een eigen instrumentarium met vaste beoordelingscriteria ontwikkeld. Dit werd aan de scholen ter beschikking gesteld in het kader van een degelijke zelfevaluatie.

Aangezien het Decreet van 10 juli 2008 alle tijdelijke projecten heeft verlengd en er geen einddatum is bepaald, heeft de onderwijsinspectie geen eindrapport kunnen maken.

Op basis van het decreet betreffende de gelijke onderwijskansen adviseert de inspectie jaarlijks de projecten kunstinitiatie. Een team van een inspecteur basisonderwijs en een inspecteur dko bezoekt de basisschool, voert gesprekken, bekijkt resultaten en bestudeert de jaarplannen en het zelfevaluatie rapport. Op basis daarvan brengt zij advies uit aan de minister. Sinds twee jaar maakt de onderwijsinspectie een overzicht van deze resultaten.

5.1.4 Algemene analyse van de resultaten uit SurveyMonkey

Uit de analyse van de gegevens die in de informaticatool SurveyMonkey werden ingevuld, stelt de inspectie vast dat in alle tijdelijke projecten duidelijke doelstellingen worden omschreven en de doelgroep goed is afgebakend. De beoogde meerwaarde wordt helder gedefinieerd en is relevant voor de missie en visie van de academie. De meeste tijdelijke projecten dragen direct of indirect bij tot de artistieke ontwikkeling in de academie.

De organisatie van de tijdelijke projecten is in alle gevallen transparant. De vakinhouden zijn overal relevant voor de beoogde resultaten. De voorziene tijd om de doelen te bereiken is meestal voldoende. Het onderwijzend personeel van de academie wordt niet altijd betrokken bij dit project. Het personeel verbonden aan het project, blijkt in de meeste gevallen gespecialiseerd.

De vooropgestelde resultaten zijn in de meeste tijdelijke projecten duidelijk omschreven, realistisch en relevant voor de vooropgestelde doelstellingen. De geformuleerde kwaliteitscriteria zijn niet altijd helder en transparant.

In vele gevallen slagen de academies erin de kwaliteit van de tijdelijke projecten zorgvuldig te bewaken aan de hand van kwaliteitscriteria die de resultaten en de leerwinst ten opzichte van de beginsituatie in kaart brengen. Die academies kunnen ook in voldoende mate de effecten van de opleiding aantonen o.a. de doorstroom naar HKO, de amateurkunstensector en de arbeidsmarkt.

Twee derde van de academies organiseert initiatieven om de opgedane expertise duurzaam te verankeren in de werking van de academie. Academies kunnen objectieve en relevante argumenten aangeven om het tijdelijk project op te nemen in de organieke structuur.

De academies tonen in sterke mate de effecten aan van het tijdelijk project naar de maatschappij, samen met de meerwaarde i.v.m. de eventuele inbedding in de structuur van het dko. Slechts één tijdelijk project slaagt er onvoldoende in om dit aan te tonen.

⁶ art. 12 §3 BVR tijdelijke projecten van 23 maart 2007

5.1.5 Aanbevelingen

De tijdelijke projecten, opgestart vóór 2007, hebben een transparant regelgevend kader nodig om de organisatie en de kwaliteitsbewaking gelijkgericht te maken.

Met het oog op een kwalitatieve advisering aan de minister inzake continuering of stopzetting, krijgt de onderwijsinspectie de opdracht om de kwaliteit van de tijdelijke projecten op geregelde tijdstippen te onderzoeken, dit onafhankelijk van een einddatum.

5.2 Conceptuele kunst

5.2.1 Situering

In 2002 startte de GO! school voor Beeldende Kunsten Etterbeek het project op als experiment 'Projectatelier'. In de hogere graad ontstond de nood aan een opleiding om disciplineoverschrijdend te werken. De academie wil leerlingen methodes aanleren om concepten om te zetten in een actuele artistieke beeldtaal. De focus ligt op het procesgericht werken waarbij het artistiek onderzoek even waardevol is als het eindproduct van het project zelf. Het projectatelier wil vooral de focus leggen op de leerinhoud om van daaruit verschillende technieken te onderzoeken. De Gemeentelijke Academie voor Beeldende Kunst van Kontich startte in 2004 het project om een optie multimediale integratiekunst aan te bieden, waarbij verschillende disciplines aan bod kunnen komen. De positieve ervaring uit het projectatelier van de middelbare graad voor volwassenen overtuigde de academie dat de kwaliteit van de opleiding hoger zou zijn indien dit georganiseerd kon worden in de hogere graad. De aandacht in deze opleiding gaat uit naar video-installaties, monumentale realisaties, computerperformances, geïntegreerde muziekprojecten, reaction-art, digitale animatie, glasprojecten, meubelontwerp, enz...

Vanaf 2006 werd het experiment verder gezet als tijdelijk project 'Conceptuele Kunst', op advies van de inspectie.

A. Organisatie

In Etterbeek organiseert de academie het project als een vierjarige opleiding van tien uur per week.

De academie van Kontich organiseert het project met acht uur per week gespreid over vijf jaar.

De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

B. Financiering

De academie van Etterbeek ontvangt tien uren-leraar. De omkaderingscoëfficiënt is op 0,4 bepaald, sinds 2005 is dit 0,6. Minimaal moeten er 15 leerlingen zijn ingeschreven. Sinds 2005 is in het advies van de onderwijsinspectie gesteld dat 13 leerlingen het maximumaantal is om de kwaliteit van de opleiding te kunnen blijven garanderen. De academie van Kontich ontvangt acht uren-leraar. Het

urenpakket is gebaseerd op een omkaderingscoëfficiënt van 0,75 en er moeten minstens 12 leerlingen zijn ingeschreven.

5.2.2 Rapportering zelfevaluatie

Op basis van een zelfevaluatie en een eindrapport van de onderwijsinspectie deeltijds kunstonderwijs kreeg het project in Etterbeek in 2005 een gunstig advies om te worden verdergezet onder de naam 'conceptuele kunst'. In 2007 en dit jaar, naar aanleiding van dit onderzoek, maakten beide academies een zelfevaluatie-rapport. Hierin beschrijven beide academies welke doelstellingen zij voor ogen hebben, hoe zij deze willen bereiken en hoe ze de kwaliteit bewaken.

5.2.3 Vaststellingen

A. Output

	1/ okt/02	1/okt/03	1/okt/04	1/okt/05
Etterbeek	13	20	25	28
Kontich			18	15
totaal	13	20	43	43

	1/okt/06	1/okt/07	1/okt/08	1/okt/09	1/okt/10
Etterbeek	21	25	16	29	35
Kontich	16	13	13	21	16
totaal	37	38	29	50	51

	1/okt/11	1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14	1/okt/15
Etterbeek	32	31	32	28	26
Kontich	14	15	13	13	16
totaal	32	46	45	41	42

Na vier jaar bereikte het project een leerlingenaantal dat nagenoeg constant is gebleven. Rekening houdend met de ligging van de academies zijn deze aantallen goed tot succesvol te noemen.

B. Onderwijsaanbod

Het project biedt een open, vakoverschrijdend atelier aan waarbij leerlingen de kans krijgen om eigen werk te maken en waar techniek in dienst staat van de idee. Het project maakt de leerlingen aan de hand van leerlijnen vertrouwd met verschillende vormen van actuele beeldvorming door systematisch individueel begeleide praktijkopdrachten aan te bieden. De leerlingen zoeken naar een passende actuele artistieke beeldtaal. Ze leren concepten uitwerken die ze discipline-overschrijdend uitvoeren. Hiervoor worden samenwerkingen met de andere opleidingen aan de

academie aangegaan.

De opleiding in Etterbeek biedt de leerlingen methodes aan om te experimenteren en zo hun creativiteit te stimuleren. In Kontich is er duidelijk aandacht voor interdisciplinaire samenwerking. De intenties zijn gedurende de jaren met de wissels van leerkrachten ook lichtjes gewijzigd. Waar in het begin de focus lag op het gebruik van nieuwe elektronische technologieën, evolueerde dit naar meer driedimensionale projecten en het werken in situ met veel aandacht voor de ruimtelijke context. Naast individuele opdrachten en atelierwerk wordt aan beide academies regelmatig in groep gewerkt.

Het aanbod is gericht op leerlingen die verdiepend, multidisciplinair willen werken en die daar eerder nog niet de kans toe hadden gekregen. Het interdisciplinaire karakter en de grote aandacht voor de beleving van een beeldend project in de ruimte, brengen het tijdelijk project heel dicht bij een opleiding monumentale kunsten of kunstexploratie. De doelstellingen van het project zijn nagenoeg dezelfde als deze van beide opties. Het project leunt inhoudelijk aan bij de invulling van een specialisatiegraad, zonder een specifieke link te maken met een vastgelegde techniek of specialisatie in een bepaalde discipline.

C. Onderwijsorganisatie

De leerlingengroepen zijn over de leerjaren heen samengesteld. Dit werkt stimulerend en bevordert het leerproces van elke leerling. Het project in Etterbeek is sterk op de site gefocust en werkt zowel in het eigen atelier als op diverse locaties, zoals leegstaande panden of galerijruimtes die voor een lange termijn ter beschikking worden gesteld.

In Kontich startte het project vanuit het atelier vrije grafiek. Verschillende leerkrachten waren betrokken. Tijdens het bezoek van de onderwijsinspectie waren er werkzaamheden bezig om het tijdelijk project een eigen locatie te geven.

De beide academies zien het atelier als een laboratorium dat als ontmoetingsruimte fungeert voor de studenten.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Het werk van de leerlingen wordt tijdens de lessen permanent geëvalueerd. Tweemaal per jaar wordt er geëvalueerd aan de hand van een evaluatiefiche die binnen de hogere graad gebruikt wordt. De afstudeerprojecten worden geëvalueerd door een team met externe juryleden.

Van het project zijn twee zelfevaluatierapporten bekend. De vakgroep overlegt regelmatig, bevraagt informeel haar leerlingen en stuurt bij in functie van de kwaliteitsbewaking. De academies doen dit niet op een systematische wijze.

E. Maatschappelijke relevantie

Het tijdelijk project is een vergelijkbaar initiatief als reeds bestaande opleidingen.

In de hedendaagse kunstwereld gaan steeds meer artiesten

interdisciplinair aan het werk of nieuwe technologieën aanwendt. De ideeën en de beleving staan centraal. Techniek wordt pas belangrijk wanneer hij in staat is om een nieuwe expressie te geven aan de denkbeelden of hypothesen van de kunstenaar. Hetzelfde geldt voor de ruimte. Enerzijds zijn kunstenaars zich veel meer dan vroeger bewust van de impact van ruimte en tijd op de beleving van beeldende kunst. Anderzijds groeit vanuit de nieuwe technische mogelijkheden de nood om de virtuele ruimte en de beleving ervan te exploreren. Het groeiend succes van de niet-ambachtelijke en niet techniek-gebonden opleidingen in de hogere graad tonen dit duidelijk aan.

In deze opleidingen zoals monumentale kunsten, kunstexploratie, digitale kunsten, interactieve media, enz. is het aantal leerlingen in de afgelopen twintig jaar verdrievoudigd. De optie monumentale kunsten vertegenwoordigt meer dan driekwart van deze groep en is verantwoordelijk voor deze tendensen. Het TP Conceptuele Kunst slaagt er niet in een verschil te maken.

5.2.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project stop te zetten en de academies de kans te bieden de werking verder te zetten in de optie monumentale kunst of kunstexploratie.

Motivering

De doelstellingen van het tijdelijk project sluiten volledig aan bij de inhoud van de opties monumentale kunst of kunstexploratie.

Het tijdelijk project maakt inhoudelijk geen verschil met reeds bestaande opties.

Beleidsaanbevelingen

nihil

5.3 Integratiekunst Mozaïek

5.3.1 Situering

De Academie Wilrijk startte in 2004 het tijdelijke project 'Integratiekunst Mozaïek'. Voor de bestaande opleiding 'kunstambachten: schilderen- fresco- mozaïek' werd al vele jaren beroep gedaan op de specifieke kennis van een gastdocent van de Friulischool. Hij kwam regelmatig naar de academie om lezingen te geven en workshops te organiseren. Al gauw was er binnen de leerlingengroep van Wilrijk vraag naar een specifieke opleiding in de mozaïek-

kunst. Met de gastdocent had de academie een bijzonder grote expertise in huis om dit project op kwalitatief hoog niveau uit te bouwen. Het objectief van de school is om enerzijds de traditionele aspecten (mozaïek en terrazzo) van mozaïek te bewaren en door te geven. Anderzijds wil ze de leerlingen leren op een innovatieve manier met mozaïek om te gaan, van architectuur tot design, van hedendaagse kunst tot restauratie.

Het TP Integratiekunst Mozaïek leidt studenten binnen de structuur van het dko op tot professioneel geschoolde mozaïekkunstenaars. De opleiding is praktijkgericht en wil ook participeren aan de opleidingsmogelijkheden in samenwerking met externe partners binnen Europa.

A. Organisatie

De leerlingen volgen gedurende vijf jaar acht uur les per week, waarvan twee uur theorie en zes uur specifiek artistiek atelier. De theorie omvat één uur materialenleer en één uur bijzondere kunstgeschiedenis.

B. Financiering

Het project levert de academie momenteel acht uren-leeruur op. De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regeling voorzien.

5.3.2. Rapportering zelfevaluatie

Naar aanleiding van dit onderzoek maakte de academie een zelfevaluatie-rapport. Het rapport toont aan hoe het project haar doelstellingen bereikt en inspeelt op de nieuwe leerbehoefte op vlak van mozaïekkunst. Met een sterkte-zwakteanalyse beschrijft de academie haar succesfactoren en werkpunten waaruit ze duidelijke conclusies afleidt.

5.3.3 Vaststellingen

A. Output

1/10/04	1/10/05	1/10/06	1/10/07	1/10/08	1/10/09
31	36	49	57	57	42
1/10/10	1/10/11	1/10/12	1/10/13	1/10/14	1/10/15
36	32	27	24	19	16

De opleiding kende meteen succes en groeide jaar na jaar. Rond de vooropgestelde einddatum sloeg de ongerustheid omtrent de definitieve opname in het regulier systeem toe. Verschillende leerlingen werden in het de regu-

liere afdeling kunstambachten schilderen fresco mozaïek ingedeeld omdat er grote onduidelijkheid was over het beëindigen van het experiment. Dit verklaart het dalend leerlingenaantal van deze opleiding van de afgelopen acht jaar.

B. Onderwijsaanbod

Het specifiek artistiek atelier heeft de lesinhoud met leerlijnen uitgewerkt. In de eerste jaren zijn de ateliers voornamelijk gebaseerd op de ambachtelijke en de technische aspecten. De leerlingen kunnen zelfstandig bijzondere en complexe werkprocessen aan. Daarna is er in de opleiding aandacht voor het artistieke, door de leerlingen meer zelfstandig diverse projecten te laten bedenken en uit te voeren. Concrete leerlijnen voor artistieke ontwikkeling bij de leerling zijn er niet. De mate waarin de leerlingen op creatief vlak geconfronteerd worden met hedendaagse kunst beperkt zich voornamelijk tot het interpreteren van tweedimensionale kunst naar een mozaïek werkstuk. De leerlingen wordt niet geleerd om aan artistiek onderzoek te doen en/of gericht te experimenteren met materiaal, kleur, vorm of met inhouden. Mozaïek wordt door de leerlingen maar in beperkte mate gezien als een mogelijke expressievorm voor hedendaagse denkbeelden of experimenten. Wil het project zich distantiëren van ambachtelijke opleidingen dan is het aangewezen dat het, conform de andere kunstopleidingen aan deze academie, ook voor de artistieke ontwikkeling van de leerling volwaardige leerlijnen uitzet.

C. Onderwijsorganisatie

Deze opleiding is uniek in Vlaanderen. De academie biedt per week vier lesmomenten van vier lesuren per de week aan waarvan de leerlingen ervan aanwezig zijn. De leerlingen zitten over de leerjaren heen samen zoals in de meeste andere ateliers van de hogere graad. Dit draagt bij tot veel overdracht van informatie tussen de leerlingen.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

In de lespraktijk worden de leerlingen permanent geëvalueerd. Tweemaal per jaar worden de leerlingen geëvalueerd aan de hand van competentiegerichte evaluatiefiches met vastgelegde criteria. Net zoals de andere opties evalueren de leerlingen zichzelf en vullen hun fiche in onder de begeleiding van de leerkracht. Voor de eindproeven oordeelt een extern jurylid. De vakgroep overlegt regelmatig met de directie, bevraagt informeel haar leerlingen en stuurt bij in functie van de kwaliteitsbewaking.

E. Maatschappelijke relevantie

De leerlingen van het project nemen deel aan diverse wedstrijden en winnen regelmatig belangrijke prijzen. Regelmatig worden de leerlingen betrokken bij belangrijke

restauratieprojecten van historisch belangrijke mozaïek. Daardoor is de verwevenheid met de opleiding kunstambachten schilderen- fresco- mozaïek zeer groot.

De doorgedreven specialisatie en de traditioneel Italiaanse benadering zorgen voor een uniek karakter. Aangezien deze opleiding enkel in Italië gevolgd kan worden ondanks de brede verspreiding van de mozaïekkunst over geheel Europa, is het duidelijk dat de maatschappelijke relevantie bestaande is.

5.3.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen als Kunstambacht Mozaïek in de organieke structuur. Dit heeft tot gevolg dat de huidige optie Kunstambacht schilderen-fresco-mozaïek opgesplitst wordt in Kunstambacht schilderen-fresco en Kunstambacht Mozaïek.

Motivering

Het aantal leerlingen in de opleiding bewijst dat er een duidelijke leerbehoefte is. De maatschappelijke relevantie toont aan dat de kwaliteitsvolle opleiding kan opgenomen worden in de organieke structuur van het dko. De vele bijzondere projecten waar de leerlingen uit het project bij betrokken zijn tonen het maatschappelijk belang van de opleiding aan.

De opleiding is op technisch vlak heel kwaliteitsvol en is een unicum in Vlaanderen. Zij mist op dit ogenblik een artistieke invulling eigen aan het dko.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding hangt af van een aantal elementen op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De opleiding Mozaïekkunst wordt georganiseerd als kunstambachtenopleiding in de hogere en specialisatiegraad in de studierichting Beeldende Kunst.

Om tegemoet te komen aan de leerbehoeften adviseert de inspectie de opleiding regionaal te organiseren.

De academie beschikt over een geschikte, kwaliteitsvolle infrastructuur en uitrusting voor deze opleiding.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

C. Personeel

Er zijn momenteel in Vlaanderen geen opleidingen die een vereist bekwaamheidsbewijs Mozaïekkunst afleveren.

De artistieke ervaring in Mozaïekkunst gecombineerd met een derdegraads diploma van het Hoger Kunstonderwijs (HKO) en een pedagogisch bekwaamheidsbewijs valt aan te bevelen.

Voor de vakken materialenleer en bijzondere kunstgeschiedenis dient de leerkracht over een derdegraads diploma HKO conservatie en restauratie (schilderen-fresco's -mozaïek) te beschikken.

5.4 Schoenontwerpen

5.4.1 Situering

De Stedelijke Academie voor Schone Kunsten van Sint-Niklaas startte in 2005 met het tijdelijk project Schoenontwerp. In de optie mode-en theaterkostuumontwerpen aan de academie werden al vaker schoenen ontworpen en vervaardigd. Er groeide een behoefte om dit op een hoog niveau te beheersen zoals bij de algemene modeontwerpen aan deze academie. Hieruit bleek dat dit een specialisatie en een bijzondere omkadering vraagt.

Met aandacht voor het artistieke, conform de missie en visie van de academie, biedt deze opleiding een belangrijke meerwaarde ten opzichte van de andere schoenmakersopleidingen in België. De opleiding wil schoenontwerpers afleveren die in staat zijn vanuit hun creatieve ingesteldheid schoenen te ontwerpen en deze uit te werken tot concrete prototypes. Veel aandacht gaat uit naar de sfeer, de vormgeving, naar het thema, de materialen en de historische, waarmee de opleiding een aansluiting vindt met de traditie van de teloorgegangene Vlaamse schoenindustrie. De vormgeving en vakbekwaamheid moeten harmonisch samengaan met draagbaarheid, kennis van materialen en van historische en etnografische achtergronden.

Het maken van schoeisel is een algemene, eeuwenoude culturele activiteit. De optie is ambitieus en legt contacten met instellingen, buitenlandse scholen, ateliers, werkplaatsen en industrie die iets te maken hebben met schoenen.

A. Organisatie

De leerlingen volgen gedurende vier jaar per week tien uur les, waarvan twee uur theorie en acht uur atelier. De theorie omvat materialenkennis en techniek. De praktijk bestaat uit waarnemingstekenen en verschillende ontwerp opdrachten per schooljaar. Daarnaast werken de leerlingen thuis ook intens verder aan hun projecten.

B. Financiering

Ongeacht het aantal leerlingen, ontvangt de academie jaarlijks 10 uren-leraar. De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

5.4.2 Rapportering zelfevaluatie

De Stedelijke Academie voor Schone Kunsten van Sint-Niklaas maakte in het verleden één zelfevaluatie-rapport. In 2010 verleende de onderwijsinspectie reeds een gunstig advies. Ter voorbereiding van dit onderzoek maakte de academie een zelfevaluatie-rapport waarin ze duidelijk de succesfactoren opnam die bijdragen tot de kwaliteit van het project en de aanbevelingen voor de toekomst.

5.4.3 Vaststellingen

A. Output

1/10/11	1/10/12	1/10/13	1/10/14	1/10/15
30	31	31	31	31

1/10/05	1/10/06	1/10/07	1/10/08	1/10/09	1/10/10
15	18	21	25	29	30

Er is regelmatig in de huidige infrastructuur en accommodatie geïnvesteerd maar de ruimten in de ateliers laten niet toe dat de groep groter is dan 31 leerlingen. De vraag is echter groter dan wat de academie kan aanbieden.

B. Onderwijsaanbod

De invulling van het aanbod is gebaseerd op deze van de optie mode aan de academie, die haar beurt terugvalt op de leerinhoud van de opleiding mode aan de Artesis-Plantijn hogeschool van Antwerpen. Het onderwijsaanbod is volgens leerlijnen opgebouwd. De focus ligt steeds op het ontwerpen van een schoen, het ontwikkelen van een visie en een concept waaruit de materiaalkeuze voortvloeit. De ontwerpen moeten modegevoelig zijn. De theorie omvat de ergonomie van de voet, de materialenkennis, de techniek, de geschiedenis van de schoen. Daarnaast bezoeken de leerlingen regelmatig schoen-gelateerde musea en fabrieken in binnen- en buitenland. De praktijk vertrekt in het eerste jaar vanuit het maken van texturen in leder en het maken van een ontwerp vanuit thematische opdrachten. Van het tweede naar het derde jaar evolueert dit naar het identiek namaken van een historisch model, over het maken van drie paar schoenen gebaseerd op historisch schoeisel tot het maken van een collectie van vier paar schoenen gebaseerd op etnisch

schoeisel gecombineerd met een hedendaags thema. In het laatste jaar wordt een eigen collectie ontworpen van vijf paar schoenen, voorzien van een titel en een logo. De leerlingen moeten aan een hoog tempo meerder keren per jaar fijn en goed afgewerkte prototypes van de artistiek eigennige ontwerpen realiseren.

C. Onderwijsorganisatie

Deze opleiding is uniek in Vlaanderen. De leerlingen volgen gedurende vier jaar tien uur les in twee tot drie lesmomenten per week. De academie is geen voorstander van een opleiding van vijf jaar met een lager aantal uren per week. De huidige organisatie zorgt voor de noodzakelijke spanningsboog om een sterke leercurve bij de leerling te realiseren. De begeleiding van de studenten gebeurt individueel en gaat gepaard met veel aandacht voor de specifieke vereisten van elk ontwerp, patroon of schoen die bij elke leerling ander is. De groep is over de leerjaren heen samengesteld. Dit werkt stimulerend en bevordert het leerproces van elke leerling.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Tijdens de les krijgen leerlingen voortdurend feedback. Tweemaal per jaar worden de leerlingen geëvalueerd aan de hand van een evaluatiefiche met vastgelegde criteria. Aan het eind van elk schooljaar organiseert de academie een modeshow voor een publiek van 1.200 mensen in aanwezigheid van belangrijke figuren uit de modewereld en schoenindustrie. Dit is het tweede evaluatiemoment voor elke leerling. Dit stimuleert het enthousiasme en het engagement bij de leerlingen om het beste van zichzelf te geven. Op deze manier wordt de kwaliteit van de opleiding bewaakt.

De prestatiedruk is vanaf het begin van de opleiding vergelijkbaar met deze van de professionele wereld. Regelmatig nemen de leerlingen deel aan nationale en internationale wedstrijden waarbij ze vaak prijzen winnen en achteraf werk vinden in de schoenindustrie en bij internationale genomineerde ontwerpers of ze starten een eigen schoenmerk. De samenwerking met een aantal vooraanstaande modemerken en musea stimuleert en bevestigt het hoge niveau van de opleiding.

Een belangrijk aspect in de kwaliteitsbewaking van de opleiding is ongetwijfeld de aanstelling van competente leerkrachten die een sterke voeling hebben met de ontwerp- en modepraktijk. Regelmatig overleg binnen de vakgroep en met de directie leidt tot initiatieven die de kwaliteit van de opleiding op een hoger niveau brengen. Zo investeert de academie regelmatig in nieuwe machines om de leerlingen nog beter te ondersteunen. Op basis van gesprekken met de leerkrachten van de verwante opties mode en juweelontwerp, de internationale juryleden en de leerlingen stuurt het lerarenteam de opleiding regelmatig bij.

E. Maatschappelijke relevantie

De opleiding schoenontwerpen bewijst dat ze een sterk professioneel karakter heeft. Getuige hiervan is de groeiende lijst met ex-studenten en afgestudeerden die werkzaam zijn in de schoenindustrie, de vele contacten die de opleiding de afgelopen jaren heeft gelegd met nationale en internationale musea, curatoren, bedrijven en instellingen uit de schoenenbranche.

De opleiding heeft een uniek karakter omwille van de specifieke inhoud, het beperkt aantal plaatsen in het atelier en de toenemende media-aandacht. Schoenen zijn een noodzakelijk onderdeel van het modebeeld, net zoals tassen en andere accessoires. Het is belangrijk dat aan het ontwerpen van deze accessoires aandacht wordt besteed in aparte opleidingen zoals deze.

5.4.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen in de organieke structuur.

Motivering

De academie toont aan dat zij op een kwaliteitsvolle manier de doelstellingen van het tijdelijk project realiseert. Het project bewijst haar kwaliteit en maatschappelijke relevantie op overtuigende wijze. Ook de bedrijfswereld erkent dit. Regelmatig kunnen studenten met talent aan de slag in gerenommeerde ateliers, zelfs vóór ze de opleiding voltooid hebben. Deze opleiding kan een aanvullende rol spelen bij de masteropleiding van het hoger kunstonderwijs.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding hangt af van een aantal elementen op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De inspectie stelt voor dit tijdelijk project als een optie in de hogere graad Beeldende Kunst te organiseren. Zij pleit ervoor om slechts in beperkte mate deze optie in Vlaanderen op te richten en te verbinden aan de optie Mode en kostuumontwerp in de academie.

De academie beschikt over geschikte en kwaliteitsvolle infrastructuur en uitrusting voor deze opleiding.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

C. Personeel

Er zijn momenteel in Vlaanderen geen opleidingen die een vereist bekwaamheidsbewijs Schoenontwerp afleveren.

De artistieke ervaring in Schoenontwerp gecombineerd met een derdegraads diploma van het HKO en een pedagogisch bekwaamheidsbewijs valt sterk aan te bevelen. Voor het vak materialenkennis is het aan te raden een leerkracht met kennis en ervaring met (orthopedische) schoenmakerij aan te stellen.

5.5 Sounddesign

5.5.1 Situering

De academie GO! School voor Beeldende Kunsten Antwerpen startte in 2007 het project Sounddesign op vanuit de optie film- en videokunst. Er was nood aan een professionele ondersteuning op het vlak van geluidscreeatie, gebaseerd op een artistieke visieontwikkeling.

Klank is in video als een extra personage. Geluidscreeatie speelt een niet te onderschatten rol op vele vlakken, zoals bij audiovisuele projecten, theater- en dansproducties, bij audiodrama en bij klankdocumentaire. Evengoed bestaat klank als een zelfstandige kunstvorm of als akoestische kunst of als nieuwe muziek. Geluidstechnologie en zijn toepassingsvormen evolueren snel waardoor de vraag bij vele doelgroepen naar een kwaliteitsvolle opleiding voor volwassenen in de geluidskunst, onafwendbaar werd.

In de opleiding leert men een totaal geluidskoncept te ontwikkelen en de productie op professioneel niveau uit te voeren voor een video, een filmproductie, een dans- of een theatervoorstelling, een interactieve tentoonstelling, ... De leerlingen moeten in staat zijn om onderzoek te voeren naar de brede culturele historische context op het vlak van geluid, muziek en apparatuur. Verder moeten ze kunnen omgaan met hard- en software op het gebied van muziek en geluid, en kennis en vaardigheden ontwikkelen in verband met productieprocessen.

A. Organisatie

De leerlingen volgen gedurende drie jaar tien uur les per week, waarvan zeven uur praktijk en drie uur theorie. De leerlingen werken ook thuis intens verder aan hun projecten.

B. Financiering

Ongeacht het aantal leerlingen, ontvangt de academie jaarlijks 20 uren-leraar. De academie ontvangt 1800,- euro om voordrachthouders aan te stellen.

De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

5.5.2 Rapportering zelfevaluatie

De academie GO! School voor Beeldende Kunsten Antwerpen maakt jaarlijks zelfevaluatie-rapporten. In 2011 gaf de onderwijsinspectie een gunstig advies.

In de zelfevaluatie-rapporten brengt de academie de werking van het project in kaart, geordend volgens het CIPO-kader. Ze detecteert de succesfactoren en de verbeterpunten die aan de hand van een vijf-stappenplan in acties en evaluatiemomenten overzichtelijk worden verzameld. Dit transparant en effectief instrument draagt bij tot de kwaliteitscontrole van het project.

5.5.3 Vaststellingen

A. Output

1/okt/07	1/okt/08	1/okt/09	1/okt/10	1/okt/11
12	18	13	16	12
1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14	1/okt/15	
16	24	21	24	

Het leerlingenaantal groeide gestaag sinds de start van het project. Momenteel zit de academie aan haar maximale capaciteit. Het huidige aantal uren laat geen extra leerlingen toe.

B. Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod is aan de hand van leerlijnen verdeeld over drie leerjaren. In het eerste jaar biedt de opleiding een overzicht van de disciplines binnen het werkveld via opdrachten in het specifiek artistiek atelier zoals gehoortraining, klankanalyse, psycho- en subjectieve akoestiek, ruimte- en bouwakoestiek en audio-elektronica. De theorie behandelt de muziekcultuur van de vroege middeleeuwen tot de hedendaagse componisten, van jazz over etnische muziek, van rock over pop...

Vanaf het tweede jaar heeft de leerling de keuze uit samenhangende modules theorie, projectwerking, werkgroepen, seminars en deelname aan specifieke klankprojecten. De leerlingen krijgen tools aangereikt om zowel geluid op te nemen als te bewerken. In het derde jaar ontwikkelt de leerling een eigen visie op geluid, toetst deze aan de praktijk en onderzoekt nieuwe artistieke en technische mogelijkheden. De theorie omvat dramaturgie, audiodra-

ma en audiodocumentaire. Tijdens dit jaar inspireert de academie zich op de beroepswereld waarbij de leerling meer zelfstandig wordt. Uit gesprekken blijkt dat de tijd om de materie voldoende uit te diepen beperkt is.

C. Onderwijsorganisatie

Deze opleiding is uniek in Vlaanderen. De leerlingen volgen gedurende drie jaar tien uur les per week. Uit de reeds gemaakte evaluaties komt de vakgroep van het project tot de conclusie dat de opleiding te kort is. Het is niet duidelijk waarom deze optie afwijkt van de organisatie van de hogere graad Beeldende Kunst.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

De evaluatiepraktijk voor de leerlingen is gebaseerd op een systematische, permanente evaluatie van competenties. Het leerlingvolgsysteem en de evaluatiemomenten zijn gekoppeld aan presentaties van het werk van de leerlingen. Naast de klassieke luistermomenten zijn de publieke presentaties een ideaal moment voor de confrontatie met de luisteraar en voor reflectie. Aansluitend bij en de lespraktijk ondersteunend, organiseert de vakgroep elke week online conferentiemomenten en houdt ze een website actueel met informatie en links.

De leerkrachten hanteren een duidelijke methodiek bij de evaluatie van de lespraktijk. Ze evalueren de leerinhouden en doelstellingen, de leerprocessen en de resultaten bij de leerlingen. De vakgroep maakte voor dit project een ontwerp leerplan Sounddesign. Ze pleegt regelmatig overleg, spoort zo knelpunten op en maakt elk jaar een sterkte-zwakke analyse in haar zelfevaluatie-rapport. Ze linkt dit alles aan het artistiek pedagogisch project van de academie en de visie van de vakgroep. Dankzij deze analyses is het voor de academie duidelijk hoe ze de diverse en complementaire profielen van haar leerkrachten in dit project moet bewaken alsook de wijze van werken binnen de vakgroep om de betrokkenheid tot het project bij iedereen hoog te houden. Eveneens is via deze analyses de link gemaakt tussen het evaluatiesysteem en het leerlingvolgsysteem en is de formulering van de leerdoelen gelinkt aan een Europees kwalificatiekader. Deze acties zijn sterk ondersteunend voor het leerproces van de leerling en maken de arbeidsmarkt voor de leerling als geluidsvormgever toegankelijk.

E. Maatschappelijke relevantie

Geluidsvormgeving als een discipline binnen film, theater en dans, is één van de jongste beroepenvelden samen met het gebruik van projectie en andere multimedia-presentaties. Klankinstallaties of geluidssculpturen hebben voor de geluidsvormgever vele raakpunten met eigen visueel werk waarbij interdisciplinair werken de regel is.

Vanuit deze snel evoluerende realiteit groeit de vraag naar

een hoogstaande artistieke opleiding als deze van sounddesign. Het groeiend aantal leerlingen en hun tewerkstelling na de opleiding tonen dit aan. De meeste leerlingen zijn al enige tijd met geluid bezig en bijna iedereen heeft interesse in muziek. Vele leerlingen zijn academisch of professioneel geschoold en afkomstig uit de beeldende kunst, theater of muziek. Vele afgestudeerde leerlingen gaan na de opleiding professioneel aan het werk als componist, sounddesigner, performer, beeldend kunstenaar en/of docent.

5.5.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen in de toekomstige organieke structuur. Deze optie sluit aan op de cross-overgedachte van Beeldende Kunst en Media zoals de optie experimentele muziek in de studierichting Muziek.

Motivering

De academie toont aan dat zij op een kwaliteitsvolle manier de doelstellingen van het tijdelijk project realiseert. Het project haalt een hoog artistiek en inhoudelijk niveau, en ze biedt een antwoord op de groeiende vraag naar professioneel artistiek geschoolde geluidskunstenaars in functie van film- en videokunst. Afgestudeerden kunnen dankzij deze opleiding aan de slag in de productiehuisen voor theater, dans, video en tv en audio-beeldende kunstproducties of als componist.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding hangt af van een aantal elementen op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De inspectie stelt voor dit tijdelijk project als een optie in de hogere en specialisatiegraad Beeldende Kunst te organiseren. Zij pleit ervoor om slechts in beperkte mate deze optie in Vlaanderen, bij voorkeur in stedelijke context, op te richten en te verbinden aan de optie film- en videokunst in de academie. De academie beschikt over een geschikte en kwaliteitsvolle infrastructuur en uitrusting voor deze opleiding.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

C. Personeel

Er zijn momenteel in Vlaanderen geen opleidingen die een vereist bekwaamheidsbewijs sounddesign afleveren. De artistieke ervaring in sounddesign gecombineerd met een derdegraads diploma van het HKO en een pedagogisch bekwaamheidsbewijs valt sterk aan te bevelen.

5.6 Geluidslcer en opnametechniek

5.6.1 Situering

De unieke opleiding 'Geluidslcer en opnametechniek - *audio engineering*' wordt in de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Geel aangeboden sinds 2007-2008. Van de leerlingen wordt een zekere artistieke muzikale voorkennis verwacht. Meestal zijn ze reeds afgestudeerd aan een academie voor een instrumentale richting. Er wordt naar gestreefd dat, éénmaal afgestudeerd in de optie Geluidslcer en opnametechniek, de leerlingen de theorie van de geluidslcer kennen, zelfstandig de opnametechniek beheersen en via analoge en digitale middelen, opnames en soundscapes kunnen realiseren.

A. Organisatie

Het project situeert zich in de hogere graad van de studierichting Muziek. De studieomvang bedraagt drie wekelijkse lestijden van 60 minuten: 1/3 theorie en 2/3 praktijk. Er wordt gewerkt met 3 à 4 lln. per cluster van 3 lestijden, op één dag georganiseerd, dit met een maximum beschikbare lestijd van 6 uren.

B. Financiering

Ongeacht het aantal leerlingen ontvangt de academie zes uren-leraar en € 1000/jaar voor voordrachthouders. De investering in materiaal en uitrusting gebeurt door de inrichtende macht. De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

5.6.2 Rapportering zelfevaluatie

Er zijn tussen 2007 en 2016 drie zelfevaluatierapporten (ZER) opgesteld en een integraal leerplan ontwikkeld. Het ZER van 2016 is een overzichtelijke weergave van de afgelegde weg, van het proces en van de output.

5.6.3. Vaststellingen

A. Output

1/okt/07	1/okt/08	1/okt/09	1/okt/10	1/okt/11
12	20	12	6	7

1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14	1/okt/15
5	2	2	9

Na een sterke start, met in 2008 maar liefst 20 nieuwe aanmeldingen, werd door leerlingen en leraar(s) al gauw vastgesteld dat de opleiding zwaarder en veeleisender is dan in eerste instantie werd vermoed. De sterke terugval heeft vooral te maken met het grote engagement dat van de leerlingen wordt verwacht. De eerste lichting leerlingen koos op een bepaald moment resoluut voor een onderbreking, om de eigen kennis en vaardigheden bij te werken ter vrijwaring van de kwaliteit en het niveau. Na enkele jaren 'low profile' te hebben gewerkt is vanaf het schooljaar 2015-2016 een hernieuwde belangstelling merkbaar, met leerlingen in de 3 leerjaren. Een naamsverandering - 'Geluidsleer en opnametechniek' werd 'Audio Engineering' - en een extra promotiecampagne om deze opleiding sterker te positioneren en te propageren droeg ongetwijfeld bij tot deze vernieuwde belangstelling. Enkele leerlingen stroomden door naar de bacheloropleiding Muziektechniek in het hoger onderwijs.

B. Onderwijsaanbod

De academie werkte van bij aanvang een eigen leerplan uit, dat zowel verbredend als verdiepend is opgesteld teneinde de leerdoelstellingen te bereiken. Het leerplan is een conglomeraat van 'kennen en kunnen'. Alle aspecten van zowel geluidsleer als opnametechniek komen aan bod, aangevuld met de kennis van de nieuwste opname-, creatie- en restauratiesoftware. Ook wordt de evolutie van de laatste audio-plugins nauwgezet gevolgd.

C. Onderwijsorganisatie

De organisatie van het aanbod is even efficiënt als helder. Het streven naar kwaliteit is van primordiaal belang. Om die kwaliteit te garanderen is een samenwerking met externe partners (gerenommeerde klankstudio's, opnamepraktijk in muziekclubs, op klassieke concerten, muziekevents etc...) een conditio sine qua non. Samenwerking met externe deskundigen maakt deel uit van de praktijk.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

De kwaliteit van de opleiding wordt bewaakt door het hanteren van een eigen referentiekader dat zowel relevant evaluerend als stimulerend is. Met een eigen beoordelingschaal wordt zeer leerlinggericht en competentiegericht geëvalueerd.

Feedback door externe deskundigen (beoordeling van praktijkoefeningen, werkstukken en eigen opnames) draagt bij tot een sterke, geloofwaardige evaluatiepraktijk.

De opleidingen worden gegeven door vakbekwame specialisten met een specifieke expertise. Van de leerlingen wordt een sterke overtuiging en heel veel passie verwacht.

E. Maatschappelijke relevantie

Er is een sterke vraag vanuit de podiumkunstenpraktijk naar kwaliteitsvolle, professionele opnametechniek en artistieke weergave. De uitwisseling van kennis, ervaring en informatie tussen uitvoerende musici en opnameleiders zit in de lift en draagt bij tot een betere vorming als musicus/uitvoerder. Dit is voor de uitvoerende kunstenaars als het effect van de spiegel, hetgeen een belangrijke reflecterende en didactische waarde heeft.

Naast het feit dat het om een vooralsnog uniek studieaanbod gaat, zit de uniciteit tevens in de doelgroep. In de huidige maatschappij waar media en techniek de jongeren sterk aanspreekt en een belangrijke invloed heeft op de artistieke wereld, verzekert deze opleiding de actualisering van het aanbod in het deeltijds kunstonderwijs.

5.6.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen in de toekomstige organieke structuur. Deze optie sluit aan op de cross-overgedachte van Podiumkunsten en Media, zoals de optie experimentele muziek.

Motivering

De academie slaagt er in voldoende mate in om dit tijdelijk project op een kwaliteitsvolle wijze te organiseren (proces) en te realiseren (product). Zij kan dit aantonen met uitstekende resultaten. Het aanbod blijft niet beperkt tot het domein Muziek, maar integreert via Media tevens het domein Woord. De relatie met aanverwante (maatschappelijke) sectoren is evident en daardoor sterk aanwezig.

⁷ brief vanwege het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Deeltijds kunstonderwijs, dd. 18 juli 2002

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding hangt af van een aantal elementen op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Organisatie

De inspectie adviseert dit tijdelijk project te organiseren in de studierichting Muziek. De optie Geluidsleer en opnametechniek besteedt drie uren-leraren per leerjaar van de hogere graad.

De inspectie pleit ervoor om slechts in beperkte mate deze optie in Vlaanderen op te richten.

De academie beschikt over geschikte en kwaliteitsvolle infrastructuur en uitrusting voor deze opleiding.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

Om toegelaten te worden tot deze optie adviseert de inspectie dat aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De leeftijd van 15 jaar bereikt hebben op 31 december van het lopende schooljaar,
- Een duidelijke motivering toelichten tijdens een intakegesprek.

C. Personeel

De inspectie adviseert het volgende bekwaamheidsbewijs:

- Master of Arts in de audiovisuele kunsten, radio + BPB

De inzet van ervaringsdeskundigen draagt fundamenteel bij tot de kwaliteit van de opleiding. Kennis en bijzondere expertise vanuit een opleiding enerzijds en de praktijk op topniveau anderzijds zijn relevant.

Het belang van gastdocenten en de ruimte die hiervoor dient vrijgemaakt te worden in de uurroosters is essentieel en krijgt best een plaats binnen het geheel van de opleiding om de kwaliteit en de breedheid ervan te garanderen.

5.7 Viool min 8-jarigen

5.7.1 Situering

De vioolopleiding min 8-jarigen is als experiment begonnen op 1 september 1973 in de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans te Turnhout. Momenteel loopt het project over twee sporen, elk met een eigen dynamiek en met eigen accenten:

1. Het Pedagogisch Experiment Suzuki (van 4 tot 8 jaar, tot en met het eerste jaar van de lagere graad).
2. Het Pedagogisch Experiment Viool (vanaf 8 jaar).

Enkel het Pedagogisch Experiment Suzuki behoort nog tot het tijdelijk project. Het Pedagogisch Experiment Viool werd opgenomen in de organieke structuur in 2002⁷.

A. Organisatie

Het project is gesitueerd in de studierichting Muziek. Alle leerlingen uit het tijdelijk project komen twee keer per week naar de les, éénmaal voor de individuele les en éénmaal voor de groepsles.

B. Financiering

Er is voor dit tijdelijk project een maximale subsidiëring van 40 uren-leraar voorzien. Deze uren-leraar worden berekend op basis van de omkaderingscoëfficiënt 0,45 vermenigvuldigd met een aanwendingspercentage van 0,95, afgerond is dat 0,41. Daarmee organiseert de academie een individuele instrumentles en een groepsles. Dit urenpakket wordt aangevuld met 3 lestijden gefinancierd door de inrichtende macht.

De leerlingen betalen het normale inschrijvingsgeld, zoals in de regelgeving voorzien.

5.7.2 Rapportering zelfevaluatie

Het zelfevaluatie rapport geeft een helder beeld over de inhoudelijke ontwikkelingen van het project gedurende de vele jaren van experimenteren. Het toont tevens de meerwaarde en de leerwinst van de gehanteerde methodieken aan.

5.7.3 Vaststellingen

A. Output

1/okt/99	1/okt/00	1/okt/01	1/okt/02	1/okt/03
68	67	53	60	79
1/okt/04	1/okt/05	1/okt/06	1/okt/07	1/okt/09
69	67	85	79	65
1/okt/10	1/okt/11	1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14
66	72	78	97	91
1/okt/15				
84				

De leerlingenaantallen schommelen maar zijn redelijk constant. De doorstroom is uitstekend. Bijna alle leerlingen stromen vanaf 8 jaar door binnen de organieke structuur van de academie. Tientallen leerlingen stroomden nadien reeds door naar het hoger kunstonderwijs en zijn inmiddels zelf professioneel actief, als leraar en/of als uitvoerend musicus. Een belangrijk aantal (oud-)leerlingen bevolkt vioolpupiters van zowel professionele orkesten (symfonisch en kamermuziek) alsook universitaire en jeugdorkesten in de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen.

B. Onderwijsaanbod

Door de holistische benadering wordt er gewerkt aan verbreding en verdieping.

In de individuele les wordt er gewerkt volgens het 'masterclassprincipe': de leerling volgt de les samen met de ouders. Er wordt gefocust op houding, viooltechniek, interpretatie... . Systematisch maakt de observatie van andere leerlingen deel uit van het onderricht. Deze lessen zijn van bij aanvang ernstig en doelgericht, ook al zitten ze in een speelse verpakking. Kinderen leren veel van (bijna) leeftijdsgenoten.

In de groepsles vullen leerlingen elkaar aan, ze versterken elkaar en leren zich aanpassen. Dit brengt heel veel sociale vaardigheden op gang. Deze lesvorm is een belangrijk fundament voor de latere ontwikkelingen. Deze leerlingen hebben al gericht leren luisteren en samenspelen. Bovendien werkt het groepsgerichte samenspel zeer motiverend. Er ontstaan hechte vriendschapsbanden, hetgeen bijzonder stimulerend is voor de persoonlijkheidsvorming en de verdere individuele ontwikkeling.

C. Onderwijsorganisatie

Het Pedagogisch Experiment Suzuki is gebaseerd op maar niet beperkt tot de ideeën en methodiek van Shinichi Suzuki.

Kenmerken zijn:

- Een mogelijke instapleeftijd vanaf 4 jaar,
- Een wekelijkse individuele les en een wekelijkse groepsles,
- Een zeer sterke betrokkenheid van de ouders (o.a. verplichte aanwezigheid van een ouder in de les, die leert parallel met zoon of dochter viool spelen op basisniveau),
- Een sterk uitgebouwd systeem van een vast repertoire dat voortdurend verfijnd werd door veelvuldige herhaling en samenspel met oudere leerlingen,
- Workshops tijdens de schoolvakanties,
- Een Internationaal netwerk en een intensieve uitwisseling van kennis en ervaring.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Kwaliteitscriteria die gehanteerd worden voor effectieve resultaatmeting zijn:

- Het spelen met een goede basishouding,
- Het spelen met een goede basisattitude,
- Bewegingspatronen worden goed in het oog gehouden,
- Basis creëren voor een goed innerlijk voorstellingsvermogen,
- Speelplezier.

De evaluatie zelf is geïnspireerd op het ordeningskader van het competentiegericht denken en doen.

Regelmatig overleg en inhoudelijke samenwerking met collega's die een specifieke Suzuki-opleiding of een equivalente opleiding in instrumentale initiatie gevolgd hebben, versterken de kwaliteit van de opleiding.

Het experiment is in verschillende fasen door de inspectie opgevolgd en telkens gunstig geadviseerd.

E. Maatschappelijke relevantie

Voor een groot deel van de leerlingen draagt de genoten opleiding bij tot een sterke persoonlijkheidsvorming, die bijzonder relevant is voor de verdere ontwikkeling tot bewuste, kritisch denkende mensen in een omgeving die aandacht heeft voor creativiteit, artistieke en schoonheid. Dit geeft vertrouwen. De aanvang op jongere leeftijd stimuleert de ontwikkeling van de fijnmotoriek.

Belangrijke nevendoelen- en effecten zoals geborgenheid, veiligheid, sociale vaardigheid, evenwichtig en harmonisch kritisch denken, discipline en structuur, ... bieden stuk voor stuk perspectieven om de eigen leefsituatie positief te beïnvloeden.

5.7.4. Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen in de toekomstige organieke structuur. Het kan geëxtrapoleerd worden naar andere vormen van instrumentale initiatie.

Motivering

Dit project, destijds begonnen als een experiment, wordt uitstekend georganiseerd, berust op een gefundeerde visie en is permanent in ontwikkeling dankzij een sterke overtuiging, aangebracht door gekwalificeerde leerkrachten met een bijzondere aandacht voor de kracht van een brede muzikale ontwikkeling van jonge kinderen.

De leerwinst en de multiplicatie van de positieve ervaringen hebben zowel een bijzondere invloed op de academiëcultuur als op de groei- en ontwikkelingskansen van een brede doelgroep van leerlingen.

Het project is tevens een bijzonder voorbeeld van goede praktijk voor wat betreft het belang en het effect van het vroege samenspel, complementair met het individuele onderricht.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding hangt af van een aantal elementen op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Organisatie

Dit project wordt georganiseerd in de lagere graad van de studierichting Muziek, die uitgebreid wordt met een voorbereidende graad voor leerlingen jonger dan 8 jaar. Per groep leerlingen worden twee lestijden voorzien: een groepsles en een individuele les.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

C. Personeel

De inspectie adviseert de vereiste bekwaamheidsbewijzen zoals voor het vak instrument.

Bijzondere aandacht dient besteed te worden aan bijkomende competenties: ervaring met het lesgeven aan jonge kinderen, ervaring met de methodische en didactische principes van Suzuki of een kwaliteitsvol equivalent, en vooral de passie en de toewijding om de na te streven leerdoelen te bereiken.

5.8 Geïntegreerde lesmethodiek

5.8.1. Situering

Het experiment 'Geïntegreerde lesmethodiek' werd opgestart in 2002, uitsluitend in de hoofdzetel van de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord in Lanaken. Het was de intentie om via door de academie zelf herwerkte leerplannen en te ontwikkelen methodes aan te tonen dat met een geïntegreerde lesmethodiek de horizontale samenhang tussen de vakken versterkt worden. De leerlingen zouden na vier jaar in de lagere graad zowel de te bereiken leerdoelen als meerdere bijkomende leerdoelen hebben ontwikkeld. Aanvankelijk waren de verschillen en de meerwaarde effectief voel- en meetbaar. De leerlingen startten onmiddellijk met zowel algemene muzikale vorming (amv), samenzang als instrument in het eerste jaar van de lagere graad. Meerdere competenties werden spontaan ontwikkeld in praktisch georiënteerde amv-lessen (kleinere groepjes) en in een sterk groepsgericht-individuele instrumentles.

A. Organisatie

Vanaf 2012 werd het experiment omgezet in een participatie aan het pilootproject Musi'X. Daardoor werden de doelstellingen geherformuleerd. Er zijn nogmaals nieuwe methodes en methodieken ontwikkeld en er wordt een evaluatiepraktijk gehanteerd die aansluiting zoekt bij het competentiegericht evalueren. De academie biedt deze opleiding schoolbreed aan vanaf het eerste jaar van de lagere graad. Na vier jaar gaan nu de eerste leerlingen naar de middelbare graad.

B. Financiering

De overheid besteedde bij aanvang, in 2002, vijf uren-leeruur per week aan het experiment. De inrichtende macht diende daar hetzelfde aantal lestijden tegenover te stellen. Vanaf het schooljaar 2003-2004 werd dit aparte berekend. Het schoolbestuur zette hiertegenover een zelfde aantal uren in. Tot op heden krijgt de academie 11 uren-leeruren voor dit project. De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regeling voorzien.

5.8.2. Rapportering zelfevaluatie

Er is geen zelfevaluatie beschikbaar.

5.8.3. Vaststellingen

A. Output

1/okt/02	1/okt/03	1/okt/04	1/okt/05	1/okt/06
26	46	67	101	117
1/okt/07	1/okt/08	1/okt/09	1/okt/10	1/okt/11
109	111	107	106	59
1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14	1/okt/15	
62	61	81	77	

Jaar na jaar werd het project uitgebreid, tot schoolbreed in 2015.

B. Onderwijsaanbod

Zoals in de projectaanvraag gemeld, wordt er afgeweken van de bepalingen betreffende de lessenroosters, de minimumleerplannen, de toelatings- en overgangseisen en de bepalingen over evaluatie en proeven. Momenteel wordt een eigen methode ontwikkeld, waarbij de leerinhoud is afgestemd op de horizontale samenhang in de lagere graad van de muziekopleiding. De leerstof uit de cursussen van amv en amc worden geïntegreerd in één cursus en gespreid over de lagere en middelbare graad.

C. Onderwijsorganisatie

De projectaanvraag meldt dat de leerlingen, afhankelijk van de gekozen werkvorm, minimum 2 tot maximum 3,5 lestijden krijgen per week, in een flexibele groepsgrootte en dit vrij van de bestaande leerplannen. Schoolbreed gaat het om ongeveer 600 leerlingen, met een gelijktijdige opstart van theorie en praktijk vanaf het eer-

ste jaar in de lagere graad jongeren, in een gelijke weging voor de vakken 'amv light + hoekenwerk' (75' per week) en 'instrument + verdieping' (75' per week), en dit volgens het principe van de 'algemeen vormende component' tot 15 jaar. Dit is alleszins het opzet. In de praktijk werd dit anders gerealiseerd: in L1 en L2 respectievelijk 75' + 60', in L3 en L4 respectievelijk 90' + 60'. Vanaf de middelbare graad 1 zou dat een geïntegreerde cursus amv + amc worden a rato van 75' per week voor de theoretische component.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

De klassieke evaluatieregeling geldt nog altijd. Leerlingen leggen proeven af voor amv en instrument. De academie hanteert hiervoor het evaluatiekader voor een competentiegericht evaluatie volgens de zes rollen. Deze werkwijze is in een fase van implementatie. Er wordt hierover vakoverleg gevoerd. Er zijn geen criteria voor het intern bewaken van de kwaliteit van de opleiding vanuit een overkoepelend beleid.

E. Maatschappelijke relevantie

Er is geen referentiekader om de maatschappelijke relevantie aan te tonen.

5.8.4. Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

Het tijdelijk project is opgegaan in het pilootproject Musi'X. De academie slaagt er niet in om de vooropgestelde doelstellingen voldoende kwaliteitsvol te bereiken. De inspectie adviseert om dit project stop te zetten.

Motivering

De academie heeft beslist om het tijdelijk project geïntegreerde lesmethodiek over te hevelen naar het pilootproject Musi'X. De aanvankelijk opgebouwde expertise is teloor gegaan. De academie toont onvoldoende zorg en verantwoordelijkheid voor kwaliteit in de opleiding.

Beleidsaanbevelingen

nihil

5.9 Regie Podiumkunsten

5.9.1 Situering

Het tijdelijk project Regie Podiumkunsten startte in het schooljaar 2007-2008 in drie academies: de Stedelijke Academie voor Muziek, Woordkunst en Dans – Lier, de Academie voor Podiumkunsten – Gent en de Hagelandse Academie voor Muziek en Woord – Diest (lesplaats Scherpenheuvel-Zichem).

De opleiding Regie Podiumkunsten is breder dan alleen toneelregie, er is immers ook cabaret, poëzietheater, verteltheater, figurentheater, muziektheater, improvisatietheater, multimedia...enz. De opleiding creëert hiermee een samenwerking met de amateursector. Met dit onderwijs-vernieuwend project wil de academie zich ten dienste stellen niet alleen van de amateurkunsten maar ook de socioculturele sector en het onderwijs.

De instroom voor dit tijdelijk project wordt gefaciliteerd dankzij een wijzing van de toelatingsvoorwaarden⁸. Daardoor kunnen leerlingen zonder een getuigschrift van de middelbare graad Woord instromen. Zo kunnen nieuwe doelgroepen aangetrokken worden.

De doelstellingen per jaar werden vastgelegd met in het laatste jaar een publieke voorstelling als einddoel.

A. Organisatie

Het lestijdenpakket wordt als volgt verdeeld:

- regie-theorie: (80 u/jaar)
- regie-praktijk: (40 u/jaar)
- repertoirestudie-voorstellingsanalyse: (40 u/jaar)

Deze organisatorische invulling is geldig voor de drie jaren. Inhoudelijk worden er leerlijnen uitgezet die zowel een verticale als een horizontale samenhang hebben.

B. Financiering

Bij de opstart van de cursus werden 4 uren-leraar toegerekend. Eenmaal de cyclus was uitgebouwd, werden 8 uren-leraar voorzien in de hogere graad.

De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals voorzien in de regelgeving.

5.9.2. Rapportering zelfevaluatie

Vanaf de opstart van het tijdelijk project (2007-2008) tot het schooljaar 2010-2011 werd een zeer grondige en kwaliteitsvolle zelfevaluatie gemaakt. Dit gebeurde collectief voor de drie deelnemende academies in samenwerking met de begeleidingsdienst. Nadien werd dit verplichtende karakter van de zelfevaluatie verlaten maar de academies bleven hun werking evalueren, zij het dan individueel en niet meer in samenwerking met de begeleidingsdienst.

De drie zelfevaluatie-rapporten van 2016 die de academies individueel maakten, bespreken de doelstellingen, de organisatie, de bewaking van de resultaten en de kwaliteit, de initiatieven tot duurzame verankeringen en de maatschappelijke relevantie van het tijdelijke project. Op basis van deze evaluaties worden bijstellingen en aanvullingen gedaan.

5.9.3. Vaststellingen

A. Output

	1/10/07	1/10/08	1/10/09	1/10/10	1/10/11
Diest	4	13	11	12	12
Ledeberg	12	18	16	16	16
Lier	8	14	12	8	8
	24	45	39	36	36

	1/10/012	1/10/13	1/10/14	1/10/15
Diest	10	6	4	6
Ledeberg	19	12	10	12
Lier	12	9	10	7
	41	27	24	25

Uit de bovenstaande cijfers kan afgeleid worden dat de leerlingenaantallen fluctueren en verschillen vertonen, afhankelijk van de lesplaats. Hiervoor worden een aantal verklaringen opgegeven:

- Om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen garanderen is er in sommige academies een toelatingsstop ingelast sinds 2013. Het urenpakket bleef tijdens dit tijdelijk project immers onveranderd.
- In sommige academies wordt om de drie jaar een "sabbatjaar" ingelast. Dat jaar worden er geen nieuwe aspirant-regisseurs toegelaten waardoor de noodzakelijke begeleidingstijd kan besteed worden aan de leerlingen die de opleiding reeds aanvatten.
- De bereikbaarheid van de lesplaatsen voor de toekomstige regisseurs speelt een grote rol.
- Samen met de bereikbaarheid is ook de regionale spreiding van belang. Opleidingen die te dicht bij mekaar georganiseerd worden, vissen in dezelfde vijver.

Uit de gegevens blijkt dat, ondanks het grote engagement dat gevraagd wordt, meer dan 60% van de cursisten de opleiding afmaakt. Na de opleiding is er een blijvend effect voor de amateurtheaterwereld, het socio-culturele veld en het onderwijs. De geleverde inspanningen en het engagement staan hiervoor garant.

B. Onderwijsaanbod

Voor de drie huidige opleidingen werden de doelstellingen samen uitgewerkt en daarbij aansluitend ook de leerinhouden. In alle opleidingen streven de docenten er naar om een kwaliteitsvolle opleiding aan te bieden die mensen in staat stelt om op een semiprofessionele wijze regies op zich te nemen in toneelverenigingen, scholen en de socio-culturele sector. Belangrijke eindcompetenties hierbij zijn het verwerven van maturiteit, creativiteit en inventiviteit die hen toestaat om zelfstandig aan de slag te kunnen gaan. De inhoud ervan hebben ze gespreid over de drie hogere graden:

- Hogere 1: De cursisten leren theaterteksten analyseren, zodat zij een visie op deze werken kunnen vormen en formuleren. Zij verwerven een basis-kennis van theater en theaterliteratuur.
- Hogere 2: De cursisten leren efficiënt en creatief werken met acteurs. Ze leren een regieconcept over te brengen aan de spelers. Ze gaan op zoek naar een eigen stijl en een voorkeursgenre.
- Hogere 3: De cursisten leren een regieconcept vorm geven met als einddoel een publieke voorstelling. Zij kunnen ook met voldoende kennis hun visie aan theatertechnici communiceren.

De drie docenten hebben ook samen reeds een ontwerp voor een leerplan uitgewerkt met duidelijke leerdoelen en leerlijnen.

Bepaalde inhouden worden ingevuld door gastdocenten: danstheater, improvisatietheater, musical, clownerie enz. Ook technische aspecten als belichting en akoestiek worden door vakspecialisten aangeboden.

C. Onderwijsorganisatie

Om de opleiding te kunnen starten worden de kandidaat-regisseurs gepolst naar hun motivatie en hun engagement via intakegesprekken. Pas indien zij daarvoor slagen, kunnen zij de opleiding starten.

In het kader van een brede opleiding wordt er, naast de reguliere lessen, beroep gedaan op gastdocenten die de basis van hun vakspecialiteit (zowel technisch als inhoudelijk) binnen het theater met de cursisten delen.

Aspirant-regisseurs gaan op locatie aan de slag (stage) met spelers van een amateurgezelschap, een gelegenheids-spielersgroep, enz. Deze (individuele) begeleiding gebeurt door de docent en vraagt zeer dikwijls een extra engagement buiten de voorziene lestijden.

In sommige academies wordt in een bepaald jaar niet gestart met nieuwe cursisten om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen blijven aanbieden aan de anderen. Een gelijkaardige oplossing is er gevonden door een beperkt aantal cursisten toe te laten zodat de kwaliteit van de opleiding gegarandeerd blijft. Het aantal voorziene uren bleef immers gelijk gedurende de hele tijdsduur van het project.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

De jurering van de eindwerken gebeurt door externen. Er zijn vastgelegde criteria met een uitgebreide bespreking van het examenwerk. Ook cursisten schrijven een evaluatie over het werk van hun medestudenten. Bij interne toonmomenten krijgen de kandidaat-regisseurs een terugkoppeling en een kritische maar opbouwende feedback.

De individuele begeleiding door de lesgevers tijdens de stage van de studenten, is absoluut noodzakelijk om de kwaliteit van het leerproces te kunnen garanderen en de toetsing met de realiteit aan te gaan, maar ze is tot nog toe dikwijls gebaseerd op vrijwilligheid en idealisme. De vervoerskosten en de extra tijdsbesteding die dit met zich meebrengt, worden veelal niet vergoed.

De betrokkenheid van de docenten is zeer groot. Zij volgen de verdere carrière van de studenten na hun afstuderen. De regies of andere activiteiten die deze cursisten na afloop van opleiding ondernemen, worden bijgehouden.

De afstemming tussen de opleidingen in de drie academies verloopt via vakvergaderingen, uitwisseling van materiaal, samenstelling van syllabi, enz. Zo wordt in alle academies praktijkgericht gewerkt, maar de opleiding wordt gedragen door een onontbeerlijke theoretische onderbouw (horizontale samenhang). In twee van de drie opleidingen wordt een tweede docent ingeschakeld om een bredere blik te hebben op de cursisten en de inhoud van de opleiding.

Er zijn samenwerkingen met de andere opties/studierichtingen binnen de academie, niet enkel uit de woordafdeling, maar ook uit de andere disciplines, zodat dit een meerwaarde en een kruisbestuiving teweeg brengt voor de gehele academie en waardoor een eilandwerking binnen de academie vermeden wordt.

De docenten beschikken over een grote en absoluut noodzakelijke bagage op het vlak van regie. Daarnaast worden gastdocenten zorgvuldig geselecteerd, vaak tegen vervoersonkostenvergoeding, om zeer specifieke vakken-nis bij te brengen op diverse vlakken: danstheater, improvisatietheater, musical, clownerie enz. Maar ook technische aspecten als belichting en akoestiek worden door vakspecialisten aangeboden.

Om de opleiding te mogen starten is er een intakegesprek waarbij gepeild wordt naar motivatie en enthousiasme, de affiniteit met podiumkunsten, de visie op regisseren en de bereidheid om het te leren, en de sociale vaardigheden in functie van het omgaan met acteurs.

Tot en met het schooljaar 2010-2011 werd, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst, jaarlijks een grondige zelfevaluatie van het project geschreven. Na 2010-2011 vonden de zelfevaluaties plaats in de academies zelf. De werkwijze liep parallel met de vroegere zelfevaluaties. Gesprekken en cursistenvragenlijsten, met evaluatiecriteria, zorgden ook na 2010-2011 voor verdere bijsturing en kwaliteitsbewaking.

De academies en/of de inrichtende machten zien het belang van de cursus in en voorzien vaak extra middelen om de opleiding te ondersteunen de kwaliteit hoog te houden.

D. Maatschappelijke relevantie

De grote toevloed aan kandidaat-regisseurs toont de noodzaak van een dergelijke opleiding aan. Een aantal onder hen kan de opleiding niet starten wegens plaatsgebrek.

Een bevraging naar de relevantie van de opleiding bij alle (ex-)cursisten werd door meer dan 90% (ex-)cursisten beantwoord. De resultaten waren unaniem positief. De doorstroming naar het amateurtheater is groot en de feedback vanuit die sector over de competenties van die (ex-)cursisten is lovend. Zo blijken de opgeleide regisseurs meer te focussen op vernieuwing en geven ze waardevolle impulsen binnen de amateursector. In een aantal gevallen resulteerde de opleiding ook in de oprichting van een nieuw theatergezelschap.

De voorstellingen die de aspirant-regisseurs in het laatste jaar brengen, bereiken vele theaterliefhebbers. Voor één van de opleidingen betekent dit dat er in zeven jaar tijd bijna 10.000 toeschouwers de voorstellingen bijwoonden. Voor een andere opleiding wordt er een theaterfestival georganiseerd dat vele bezoekers lokt. Een productie, ontstaan uit de cursus regie, werd laureaat van het Koninklijk Landjuweel.

Opvallend is de aandacht en de zorg voor literair kwaliteitsvol materiaal, zowel klassiekers als hedendaagse theaterliteratuur, dat deze gloednieuwe regisseurs meenemen naar de amateur-theaterwereld waar zij aan het werk gaan. Dit heeft een rechtstreekse invloed op de kwaliteit van het amateurtheater.

Naast het amateurtheater is er ook een aantal afgestudeerden dat de opgedane expertise inzet in onderwijsverband om o.a. theaterprojecten in schoolverband op een kwaliteitsvolle wijze te kunnen invullen. Dit heeft ongetwijfeld een invloed (net zoals in het amateurtheater) op de kwaliteit van de muzische aspecten binnen het onderwijs.

Nog andere afgestudeerden vinden de weg naar een (semi-)professionele theater- of de regieopleiding.

5.9.4. Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project op te nemen in de organieke structuur.

Motivering

De academies slagen erin om op een uitermate kwaliteitsvolle wijze de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. Net zoals de organieke opleidingen koor- en orkestdirectie in de studierichting Muziek, is de opleiding regie een absolute noodzaak om het aanbod in de studierichting Woord op dit vlak te vervolledigen. Ook de behoefte aan opgeleide regisseurs die oog hebben voor kwaliteit, zowel in het amateurtheater, in de socio-culturele sector als

in het onderwijs, is bijzonder groot. De doorstroom naar onderwijs, de amateurkunstensector en het socio-culturele leven bewijst de maatschappelijke relevantie van deze opleiding.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding kan maar gegarandeerd worden als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De inspectie adviseert deze opleiding organiek te maken in de hogere graad van de studierichting Woord. In afwijking van het organisatiebesluit worden 4 lestijden per leerjaar georganiseerd.

Volgende vakken worden georganiseerd: regie theorie, regie praktijk, repertoirestudie en voorstellingsanalyse.

Het werken met gastdocenten in deze opleiding is onontbeerlijk. Voorlopig is dit in het huidige organisatiebesluit nog niet voorzien.

Analoog met de koördirectie- en dirigentenopleiding adviseert de inspectie een regionale spreiding. Om toegelaten te worden tot deze optie adviseert de inspectie dat aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De leeftijd van 15 jaar bereikt hebben op 31 december van het lopende schooljaar,
- Een duidelijke motivering toelichten tijdens een intakegesprek.

Een aangepaste infrastructuur, met de nodige accommodatie, is noodzakelijk.

B. Kwaliteitsbewaking

Het ontwerpplan dat door de huidige docenten samen is opgemaakt kan, na een update, ter goedkeuring worden voorgelegd en geadviseerd, zodat de leerplandoelstellingen duidelijk vastliggen.

C. Personeel

De inzet van gespecialiseerd en gekwalificeerd personeel is van belang voor de garantie van een kwalitatief sterke opleiding. Daarom volgend voorstel:

- Het diploma van master in het drama, regie + BPB
- Het diploma van master in het drama, regie/schrijven + BPB

Daarnaast is het belangrijk om de ervaring van de regisseur mee te nemen in de aanwerving van mogelijke docenten.

Het belang van gastdocenten en de ruimte die hiervoor dient vrijgemaakt te worden in de uurroosters is essenti-

eel en krijgt best een plaats binnen het geheel van de opleiding om de kwaliteit en de breedheid van de opleiding te garanderen.

5.10 Muziektheater

5.10.1 Situering

Het tijdelijk project Muziektheater is opgestart in september 2005 in de Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans in Buggenhout en in september 2006 in de Kunstacademie in Knokke. In de beide academies is het project gestart vanuit de sterke zangcultuur die op dat moment aanwezig was. Vandaaruit werd vanuit het interdisciplinair of cross-over denken, een visie voor muziektheater uitgewerkt.

Het tijdelijk project heeft tot doel een geïntegreerde opleiding van drie podiumkunsten te voorzien. Men werkt niet noodzakelijk resultaatgericht. Experimenteren met tekst en beweging, individueel of in groep is minstens even belangrijk.

A. Organisatie

Het tijdelijk project is georganiseerd over de drie podiumkunsten heen, zowel in de middelbare als in de hogere graad. Leerlingen volgen alle vakken zang van de optie zang, één vak naar keuze in de middelbare en hogere graad studierichting Woord en het vak Dans en muziek in de studierichting Dans. De lessen worden in beide academies op één lesdag georganiseerd.

	Buggenhout	Knokke
MG	1u zang 1u spel	1u zang 1u spel 1u dans
HG	1u zang / vocaal ensemble 1u spel 1u beweging	1u zang 1u spel 1u dans 1u repertoirestudie
extra		Pianobegeleiding Coördinatie van de opleiding

B. Financiering

De beide academies krijgen geen extra uren- leraar. De leerlingen die aan het project deelnemen, worden wel meegerekend in de organieke omkadering. De leerlingen betalen het gewone inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

5.10.2. Rapportering zelfevaluatie

Slechts één zelfevaluatie-rapport dat dateert van september 2007, werd teruggevonden.

De zelfevaluatie-rapporten van 2016 bespreken de geschiedenis en leerlingenevolutie, de uitgewerkte leerplannen, de unieke opleiding en de doorstroom naar het hoger kunstonderwijs. De zelfevaluatie-rapporten hebben aandacht voor de visie en de doelstellingen. De academies tonen aan hoe zij op systematische wijze de kwaliteit bewaken.

5.10.3. Vaststellingen

A. Output

Leerlingenevolutie

	1/okt/11	1/okt/12	1/okt/13
KNOKKE	24	28	37
BUGGENHOUT	13	14	10
Totaal	37	42	47

1/okt/14	1/okt/15
47	49
10	11
57	60

We stellen vast dat de meeste leerlingen ouder zijn dan 12 jaar bij de start van de opleiding. De academie van Knokke toonde een opvallende doorstroom naar het hoger kunstonderwijs aan. Veertien leerlingen van Knokke zijn afgestudeerd in het HKO-musical (in binnen- of buitenland). De academie van Buggenhout kon geen precieze cijfers meedelen. Beide academies spreken ook van een doorstroom naar de lokale amateurkunstensector. In de academie in Buggenhout is men dit schooljaar gestart met jongeren vanaf 12 jaar als aansluiting op het kinderkoor. Zowel leerlingen met als zonder vooropleiding zijn hier welkom. In de academie van Knokke stromen enkel leerlingen met een vooropleiding in.

B. Onderwijsaanbod

Beide academies hebben een uitgewerkt jaarplan per schooljaar. Een jaarplan met heldere doelstellingen per studierichting en per graad biedt garanties dat de opleiding haar doelen realiseert. De leerlijnen zijn duidelijk beschreven per graad en de verwachtingen zijn helder geformuleerd. Het projectmatig werken geeft aanleiding tot een minder duidelijke omschrijving van doelstellingen en leerinhouden. De vooropgestelde visie van het tijdelijk project sluit aan bij de interdisciplinaire visie van de academies.

De leerinhouden sluiten aan bij de vooropgestelde doelstellingen. De leerinhouden van de organieke vakken worden in voldoende mate aangepast om het interdisciplinair denken te stimuleren. Het repertoire wordt zorgvuldig uitgekozen in functie van de leerling en van de te bereiken doelstellingen. Het repertoire is uiteenlopend, gaande van musical tot een samengesteld muziektheater programma. De diversiteit in het lerarenkorps qua opleiding stimuleert de verbreding van het repertoire. Teamteaching blijkt onderwijskundig een goede manier te zijn om de cross-overgedachte bij de leerlingen over te brengen. Muziektheater is een geïntegreerde discipline waarbij de combinatie van de drie podiumkunsten tot 'Gesamtkunst' cruciaal is. Indien de opleiding muziektheater degelijk is uitgebouwd met goed doordachte leerlijnen en een transparante evaluatie, wordt zij in de academie als een volwaardige optie beschouwd naast jazz & lichte muziek of woordkunst.

C. Onderwijsorganisatie

De organisatie in beide academies is verschillend maar is helder voor de leerlingen. Beide academies geven aan dat om tot een kwaliteitsvolle opleiding te komen, de opleiding start in de middelbare graad.

Om de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel te garanderen is flexibiliteit in de organisatie en enige soepelheid in het uurrooster noodzakelijk. Dankzij de teamteaching kunnen wekelijks de lessen anders georganiseerd worden. Men speelt hier in op de specifieke behoeften van de leerlingen. Een goede planning en communicatie is de basis van een goede organisatie.

Het organiseren van een stage of een musicalweekend stimuleert de betrokkenheid van leerlingen en leerkrachten en versterkt bovendien de leermomenten.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

De kwaliteit van de opleiding wordt bepaald door een goed gestructureerd vakoverleg en het aantrekken van een deskundige jury. Indien de academie kwaliteitscriteria (zowel per vak als naar effectieve output) voor het examen opstelt, biedt dit garanties op een transparante beoordeling van leerlingen. In beide academies zijn er tweemaal per jaar schriftelijke evaluaties die met de nodige feedback aangevuld worden.

De onderwijskundige en artistieke begeleiding is ofwel sterk individueel gericht ofwel een groepsproces. Intakegesprekken zijn een noodzakelijke voorwaarde voor de individuele coaching. Door de beginsituatie vast te leggen kan men voor elke leerling het te volgen parcours met repertoire vastleggen en de leerwinst in kaart brengen. Zo ontstaat organisch een leerlingvolgsysteem.

Regelmatig inhoudelijk teamoverleg en teamteaching zorgen ervoor dat de leerinhouden over de vakken heen afgestemd zijn waardoor de horizontale en verticale samenhang gegarandeerd wordt. Vorderingen van leerlingen worden in het team besproken, zodat hun parcours kan bijgestuurd worden, indien nodig. Belangrijke voorwaarde hiervoor is gekwalificeerd personeel aantrekken dat via teamteaching deze opleiding kan vorm en inhoud geven.

E. Maatschappelijke relevantie

Indien de academie inspeelt op de leervraag van leerlingen zoals een voorbereiding op het hoger kunstonderwijs of de musicalopleiding in het KSO, zorgt deze opleiding voor een goede instroom van leerlingen en voldoende doorstroom naar het hoger kunstonderwijs. Beide academies gingen ook in op de vraag van lokale verenigingen die met muziektheater bezig zijn. Daardoor kunnen leerlingen instromen in deze verenigingen, en vice versa. Zo ontstaat een lokale verankering in het verenigingsleven. De samenwerking met de culturele verenigingen wordt hierdoor versterkt. Door het aanspreken van deze beide doelgroepen (studenten HKO en de amateurkunstensector) komt 49% van de leerlingen van buiten de regio Knokke. In Buggenhout blijft de doelgroep beperkt tot de regio.

Doelstellingen die meer op persoonlijke ontwikkeling betrekking hebben, komen ook in deze opleiding aan bod. We denken hierbij aan de noodzaak van samenwerking om een project te doen slagen, het respect voor de verschillende kunst disciplines, de cross-overgedachte die niet meer weg te denken is in de kunstwereld en de verdieping in een geïntegreerde aanpak van podiumkunsten.

Nieuwe didactische werkvormen zoals teamteaching krijgt navolging in andere opleidingen in de academies. De meerwaarde van deze werkvorm inspireert de academie om ook in andere opleidingen teamteaching toe te passen.

5.10.4. Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De beide academies slagen er in voldoende mate in om op een kwaliteitsvolle manier het tijdelijk project te organiseren in organieke uren. De inspectie adviseert daarom voor een opname in de organieke structuur.

Motivering

Beide academies slagen er in om de opleiding binnen en buiten de academie een volwaardige plaats te geven. Zij doen dit momenteel zonder extra financiering van de overheid. Zij kunnen voldoende outputgegevens aantonen. Ook de lokale verankering in het verenigingsleven wordt aangetoond. De opleiding kan als een optie opgevat worden over de drie studierichtingen heen en sluit aan op de cross-overgedachte van het nieuwe decreet dko. De cross-overgedachte is sterk in onze hedendaagse kunst aanwezig, waardoor ook hier de opleiding een meerwaarde kan betekenen.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding kan maar gegarandeerd worden als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De inspectie adviseert om de opleiding regionaal te organiseren en doet daartoe de volgende aanbevelingen inzake organisatie:

- De academie organiseert de drie studierichtingen.
- De opleiding start in de middelbare graad (cfr. jazz & lichte muziek).
- De opleiding is voor jongeren en volwassenen.
- De toelatingsvoorwaarde is het voorleggen van een eindattest van de lagere graad Muziek, of getuigschrift/diploma dat de verworven competenties van de lagere graad Muziek aantoonst.
- Het minimumuurrooster voor de middelbare graad is 3u (1u in elke studierichting), het minimumuurrooster voor de hogere graad is 4u (1u in elke studierichting en 1u ensemble).
- In de optie Muziektheater worden de volgende vakken ingericht: het vak zang, het vak spel, het vak dans voor de middelbare en hogere graad, voor de hogere graad het vak ensemble-muziektheater.

B. Kwaliteitsbewaking

Voor deze opleiding dient een leerplan ingediend en goedgekeurd te worden.

C. Personeel

De inzet van gekwalificeerd personeel draagt bij tot de kwaliteit van de opleiding. De inspectie stelt de volgende bekwaamheidsbewijzen voor:

Vereist bekwaamheidsbewijs

- Het diploma van meester in de dramatische kunst, optie musical + BPB
- Het diploma van meester in de dramatische kunst, kleinkunst + BPB
- Het diploma van professionele bachelor Musical +BPB- Het vereiste bekwaamheidsbewijs voor het respectievelijke vak in de organieke structuur (Woord en Dans) + BPB

5.11 Indimalimexchi.co

5.11.1 Situering

De Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst Hoboken, startte in 2001 met de 'De Kunstfabriek'. Eén specifieke groep uit het basisonderwijs werd een volledig jaar begeleid. Dit project viel onder het tijdelijk project Kunstinitiatie. In september 2007 werd het tijdelijk project Indimalimexchi.co opgestart. Doorheen het hele schooljaar komen groepen van verschillende basisscholen workshops in de academie volgen.

Het tijdelijk project heeft tot doel jongeren te bereiken die weinig tot niet in aanraking komen met de wereld van beeldende kunsten, academies en musea.

De streefdoelen zijn:

- Jonge kinderen de mogelijkheid geven hun vaak onbekend artistieke "ik" te ontwikkelen,
- De cultuurcompetenties bij deze doelgroep bevorderen,
- De betrokkenheid met de scholen uit de omgeving vergroten,
- Drempelverlagend werken naar de academie toe en de mogelijkheden van de academie ontdekken.

Op een macroniveau zijn de streefdoelen:

- Hun potentieel beter kunnen aanwenden,
- Positieve stimuli geven aan kinderen met betrekking tot hun zelfbeeld,
- Het basisonderwijs ondersteunen in hun muzische vorming.

A. Organisatie

Vijf basisscholen in de buurt van de academie met een hoog GOK-percentage, kunnen tussen oktober en mei intekenen voor verschillende workshops. Deze workshops gaan door in de academie. Zo kan de accommodatie optimaal gebruikt worden en is er voldoende materiaal en ruimte beschikbaar om groepen op te vangen. Verschillende groepen van deze basisscholen kunnen uit een lijst van workshops kiezen. Elke workshop voorziet een volledige dag voor de leerlingen in de academie.

De academie maakt een overeenkomst waarin de basisscholen zich engageren om de leerlingen voor te bereiden op de workshop aan de hand van een vooraf uitgewerkte opdracht door de academie. Van de leerkrachten basisonderwijs wordt verwacht dat zij mee participeren aan de workshop. Zij krijgen op deze manier nieuwe inzichten en training in de muzische vorming-beeld.

B. Financiering

Ongeacht het aantal leerlingen, ontvangt de academie jaarlijks 10 uren-leraar.

5.11.2. Rapportering zelfevaluatie

De Stedelijke Academie Beeldende Kunst- Hoboken maakte jaarlijks, tot 2009-2010, een zelfevaluatie-rapport, gebaseerd op een mondelinge en schriftelijke bevraging. Zowel de inhoud, de organisatie als het welbevinden werden bevraged. In 2010 gaf de onderwijsinspectie reeds een gunstig advies. De academie organiseert jaarlijks een bevraging bij de scholen. Ter voorbereiding van dit onderzoek maakte de academie een zelfevaluatie-rapport dat gebaseerd is op de zes richtvragen van het kwaliteitskader. Op basis van haar ervaringen formuleert de academie ook uitdagingen voor de toekomst.

5.11.3. Vaststellingen

A. Output

	1/ okt/07	1/ okt/08	1/ okt/09	1/ okt/10
aantal lln	120	434	-	-
1/ okt/11	1/ okt/12	1/ okt/13	1/ okt/14	1/ okt/15
1200	-	720	1160	1026

De cijfergegevens zijn onvolledig. Volgens de academie zijn er sinds 2001 meer dan 10.000 leerlingen basisonderwijs een workshop in de academie komen volgen. Concrete gegevens over de output zijn er niet. Het uitgangspunt waarbij jonge kinderen in contact komen met kunst en de wereld van de academie wil vooral het zelfbeeld het welbevinden van de leerlingen vergroten. De vraag naar workshops vanuit het basisonderwijs blijft stijgen. In de vragenlijsten die peilen naar de evaluatie van de workshop komt sterk tot uiting dat leerlingen zichzelf en kunst op een andere manier ontdekken. De doorstroom naar een opleiding in de academie is eerder beperkt.

B. Onderwijsaanbod

Doorheen de jaren is het aanbod veranderd. Aanvankelijk werd een pakket van workshops samengesteld voor een groep leerlingen. Nu maakt de academie jaarlijks een aanbod aan workshops bekend waarvoor scholen kunnen intekenen.

Elke workshop is volledig uitgewerkt in een fiche met vermelding van de doelgroep, de doelstellingen, de leerinhouden, het materiaal, de werkwijze en de verwachte resultaten. De workshops kunnen thematisch aangeboden worden of behandelen een specifieke techniek. De leerinhouden zijn zeer concreet omschreven. Zo kunnen leerkrachten basisonderwijs daarna zelf aan de slag. In sommige gevallen krijgt de basisschool vooraf een opdracht als voorbereiding.

C. Onderwijsorganisatie

Door de jaren heen is de organisatie veranderd. Waar de academie initieel de basisscholen bezocht, trekken nu alle leerlingen naar de academie. Dit heeft als voordeel dat de accommodatie aangepast is en dat leerlingen een hele dag in een kunstzinnige sfeer kunnen werken, experimenteren en rondwandelen. Bovendien wordt de relatie basisschool-academie sterker. Dit leidt tot een betere verankering van de academie in de omgeving. Daardoor vinden deze jonge leerlingen gemakkelijker de weg naar de academie.

Op basis van zelfevaluaties en bevestigingen stuurde de academie de organisatie regelmatig bij. Zo werden minder basisscholen uitgenodigd die wel meerdere keren naar de academie kunnen komen om zo de betrokkenheid en verankering met de academie te vergroten.

Door het beperkt aantal leraars-uren heeft het tijdelijk project zijn organisatie moeten beperken tot vijf basisscholen.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Het product staat niet altijd centraal in de workshops. Het creatieve proces is minstens even belangrijk samen met het in contact komen met een kunstenaar en zijn omgeving.

Jaarlijks organiseert de academie bij de leerkrachten een tevredenheidsenquête. Het team van leerkrachten dko vergadert regelmatig en stuurt waar nodig het aanbod aan workshops bij of ontwikkelt nieuwe workshops. Ook inhoudelijk worden de workshops jaarlijks herbekeken.

De directie stelt leerkrachten aan die de juiste skills hebben om met deze doelgroep om te gaan. Naast het juiste bekwaamheidsbewijs, zijn een brede oriëntering, motivatie, organisatietalent en betrokkenheid belangrijke criteria om leerkrachten voor dit tijdelijk project te selecteren. Alle leerkrachten behoren tot het lerarenteam van de academie.

E. Maatschappelijke relevantie

Een citaat uit de leerkrachtenbevraging:

"Na de workshop gaan de kinderen met een positieve ervaring naar huis, dit is vooral te merken aan hun blijde gezichten. Ze hebben iets gecreëerd en zijn ongelooflijk fier op het resultaat. Dit geeft later in de klas nog extra impulsen om op door te werken. Niet alleen voor de kinderen maar ook voor ons, als juf/meester, geeft dit een meerwaarde."

Dit tijdelijk project wil via culturele participatie een hefboom zijn voor integratie. Het wil positieve stimuli geven aan kinderen met betrekking tot hun zelfbeeld. Zo maken ze een grotere kans om later een van de maatschappelijke verdedigers van kunst en cultuur te worden.

De academie doet de volgende vaststelling in het zelfevaluatie-rapport van 2016:

“ Om de kinderen op een overtuigender manier over te halen tot dko-deelname is de rol van de leerkracht in het basisonderwijs cruciaal. Zij zijn de “antennes” die talent of de artistieke zin bij hun leerlingen dikwijls opmerken, daar waar niet alle ouders in elke leefomgeving dezelfde alertheid aan de dag leggen. Projecten zoals bovenstaande vergroten bij wijze van spreken de opmerkzaamheid van die leerkracht, creëren goodwill om in dit proces een rol te spelen en maakt het dko ook bekend binnen hun schoolteam. ”

Dit tijdelijk project blijkt vanuit de bevragingen zijn maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

5.11.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

Omwille van haar overtuigende maatschappelijke relevantie adviseert de inspectie dit tijdelijk project te continueren. Het is echter moeilijk om dit project in de huidige organieke structuur te integreren. Er worden immers geen attesten of getuigschriften die de finaliteit bekrachtigen.

Motivering

De academie slaagt erin haar vooropgestelde doelstellingen te realiseren, met een grote tevredenheid van de deelnemende scholen. Het tijdelijk project “Indimalimexchico” sluit meer aan bij de tijdelijke projecten kunstinitiatie of muzische vorming. Het is trouwens ook ontstaan uit een project in het kader van GOK, nl. De Kunstfabriek. De doelstellingen van het project sluiten enerzijds aan bij de doelstellingen van het TP Kunstinitiatie nl. het zelfbeeld verbeteren en de cultuurcompetentie verhogen. Anderzijds sluit het project aan bij de doelstellingen van het TP Muzische vorming nl. het verhogen van de competentie voor muzische vorming voor de leerkrachten basisonderwijs.

Beleidsaanbeveling

De kwaliteit van de opleiding kan maar gegarandeerd worden als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

In stedelijke context waarbij heel wat scholen met een hoog GOK-percentage hebben, is dit een waardevol project. De academie is vragende partij om dit project als een tijdelijk project te continueren. Op die manier kan

er flexibel omgegaan worden met de organisatie en de inhoud van het project.

Om zulke projecten te verankeren in de werking van een academie kan de inspectie zich vinden in het voorstel van de academie om een tijdelijk project als volgt te organiseren: het berekende aantal uren-leraar op basis van de regelmatig ingeschreven leerlingen wordt voor 92% aangewend voor de reguliere werking. De overige 8% wordt besteed aan tijdelijke projecten.

B. Kwaliteitsbewaking

Dit tijdelijk project wordt georganiseerd op basis van een goedgekeurd dossier met een jaarlijkse opvolging van en advisering door de onderwijsinspectie.

C. Personeel

De inspectie adviseert om personeel aan te werven met een vereist bekwaamheidsbewijs voor de studierichting BK. Naast het juiste bekwaamheidsbewijs, zijn een brede oriëntering, motivatie, organisatietalent en betrokkenheid belangrijke criteria om leerkrachten voor dit tijdelijk project te selecteren.

Om de integratie van het project in de academie te garanderen behoren de leerkrachten bij voorkeur tot het lerarenteam van de academie.

5.12 Passe-partout

5.12.1 Situering

Het tijdelijk project Passe-partout is in september 2007 gestart in de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst in Oudenaarde. De academie wil leerlingen van het buitengewoon basisonderwijs (bubao) in contact brengen met het dko. Deze stap wordt verkleind door hen naar de academie uit te nodigen. Er ontstaat bovendien een wisselwerking en interactie tussen de leerkracht bubao en dko. De doelstellingen zijn op twee niveaus geformuleerd, nl. op het niveau van de leerling en op het niveau van de leerkracht.

Voor de leerlingen bubao:

- Drempelverlagend werken: de leerlingen ontdekken het dko,
- Verwondering en bewondering uitlokken,
- Werken in een echt atelier,
- Tijd en ruimte geven om te creëren,
- Experimenteren.

Voor de leerkracht bubao

- Het aanreiken van methodieken om leerlingen te stimuleren, uit te dagen en te ontdekken,
- Het aanleren van nieuwe technieken,
- De aandacht voor uitwerken en verdiepen van thema's,
- De aandacht voor het proces

A. Organisatie

Om de veertien dagen ontvangt de academie één groep van bubao voor een tweedaagse. Jaarlijks werken de twee leerkrachten dko aan een project waarin verschillende technieken en materialen thematisch aan bod komen. De tweedaagse wordt stapsgewijs opgebouwd met respect voor de eigenheid van de groep en het individu. Tempo, creativiteit en motorische vaardigheden kunnen ver uiteen liggen. Het project wordt afgerond met een evaluatie-kijkmoment. De leerkrachten bubao nemen actief deel aan de tweedaagse. Het tijdelijk project is voor alle bubao-scholen van alle netten toegankelijk. Om misverstanden te vermijden en de organisatie vlot te houden, werkt de academie met een contactpersoon per bubao-school. Dit bevordert de coördinatie tussen de academie en de school.

B. Financiering

Ongeacht het aantal leerlingen ontvangt de academie jaarlijks 12 uren-leraar.

5.12.2 Rapportering zelfevaluatie

De academie maakte jaarlijks een zelfevaluatie tot 2011, die aan de administratie werd overgemaakt. Sindsdien maakt zij jaarlijks intern een zelfevaluatie, die gebaseerd is op bevragingen bij de leerkrachten. Leerlingen vullen ook een kleine enquête in. Op basis van gesprekken met de leerkrachten dko onderling en met de leerkrachten bubao wordt zowel de inhoud als de organisatie tijdens het jaar nog bijgestuurd, indien nodig.

5.12.3 Vaststellingen

A. Output

	1/okt/07	1/okt/08	1/okt/09	1/okt/10
Aantal lln	312	246	201	181
1/okt/11	1/okt/12	1/okt/13	1/okt/14	1/okt/15
153	193	154	196	

Aanvankelijk had de academie de ambitie om alle leerlingen uit het buitengewoon basisonderwijs te betrekken bij Passe-partout. Dit bleek niet realistisch te zijn omwille van de verschillende onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Daarom werd de doelgroep beter afgebakend. Waar aanvankelijk leerlingen type 1 en 8 vooral aan bod kwamen, komen nu vooral leerlingen type 2 aan bod. Dit ver-

klaart de daling van het leerlingenaantal in de beginjaren van het project.

B. Onderwijsaanbod

De invulling van het aanbod wordt geheel vanuit de studierichting Beeldende Kunst georganiseerd. Een thema wordt uitgewerkt vanuit bepaalde technieken en materialen. Leerlingen en leerkrachten bubao krijgen veelvuldig de kans te experimenteren, nieuwe dingen te ontdekken. De leerkrachten dko dagen hen hiertoe uit. De leerinhouden houden rekening met het kennen en kunnen van deze specifieke doelgroep, maar elke leerling wordt uitgedaagd om zijn grenzen te verleggen.

C. Onderwijsorganisatie

De tweedaagse zorgt voor de verdieping van het thema. Er wordt voldoende tijd genomen om leerlingen alle kansen te geven te experimenteren, maar ook om samen als groep een kunstwerk op te bouwen. Leerkrachten bubao zien de volledige leerlijn over de tweedaagse en kunnen elk onderdeel ervan later in de eigen klaspraktijk toepassen. Het contact tussen de leerkrachten zorgt eveneens voor een verdieping van de methodiek.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Een afgewerkt product is niet onmiddellijk een doelstelling van deze tweedaagse. Het proces, de weg die leerlingen afleggen, is in dit tijdelijk project veel belangrijker. Toch wil men op het einde van de tweedaagse een evaluatie-kijkmoment organiseren om stil te staan bij wat de leerlingen gedaan, geleerd en gevoeld hebben. In een aantal gevallen resulteert dit in een tentoonstellingsmoment in de school.

Uit de jaarlijkse bevraging van leerkrachten en leerlingen blijkt dat de tevredenheid zeer groot is. Uit gesprekken blijkt dat voor leerkrachten bubao een wereld open gaat om muzische vorming voor deze leerlingen anders en breder aan te pakken. Zij halen uit deze tweedaagse heel wat inspiratie. Het brengt ook in de school inhoudelijke gesprekken over muzische vorming op gang.

Gedurende het schooljaar is er veelvuldig overleg in het lerarenteam dko en samen met de leerkrachten bubao. De contactpersoon vanuit de bubao-scholen blijkt een belangrijke sleutelfiguur te zijn om de organisatie en de afstemming optimaal te laten verlopen. Doorheen het jaar wordt op basis van feedback of de eigen vaststellingen de inhoud van de tweedaagse aangepast aan de leeftijdsgroep.

Een belangrijk gegeven in de kwaliteitsbewaking is het aantrekken van leerkrachten-kunstenaars die met deze doelgroep kunnen werken. De tweedaagse wordt begeleid door twee leerkrachten dko. Teamteaching is een belangrijk element om dit project te laten slagen. Voor deze specifieke groep leerlingen is het belangrijk dat zij voortdurend begeleid worden in de opdrachten.

Het aspect van teamteaching wordt momenteel ook uitgeprobeerd in een aantal ateliers in de lagere graad algemeen beeldende vorming.

E. Maatschappelijke relevantie

De academie beschouwt het als haar plicht om een zo breed mogelijk publiek in contact te brengen met kunst. Ook voor de specifieke doelgroep van leerlingen uit het buitengewoon basisonderwijs is de drempel naar het dko vaak te groot. Door deze leerlingen naar de academie te brengen, gaat voor hen een wereld open en ervaren zij kunst op een zeer intense maar organische manier. In uitzonderlijke gevallen schrijven leerlingen zich in de academie in. De leerkrachten bubao zien dit project als een uitzonderlijke meerwaarde voor de muzische vorming. Ze beschouwen dit als een praktijkgerichte nascholing, die nog jarenlang in de school blijft hangen. De leerkrachten slagen erin de transfer naar de andere muzische domeinen te maken.

5.12.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

Omwille van de specifieke doelgroep en de overtuigende maatschappelijke relevantie adviseert de inspectie dit tijdelijk project te continueren. Het is echter moeilijk om dit project in de huidige organieke structuur te integreren. Er worden immers geen attesten of getuigschriften die de finaliteit bekrachtigen.

Motivering

De academie toont aan dat zij op een kwaliteitsvolle manier de doelstellingen van het tijdelijk project realiseert. Ook hier stellen we vast dat het project zeer sterk aanleunt bij zowel het TP Kunstinitiatie als het TP Muzische vorming (cfr. TP Indimalimexch.co). In geen enkel van deze projecten komt echter de doelgroep van het buitengewoon onderwijs aan bod. In het kader van het M-decreet zou de expertise die hier wordt opgebouwd, mee genomen kunnen worden om leertrajecten voor deze specifieke doelgroep uit te werken.

Beleidsaanbevelingen

De aanwezige expertise is een belangrijke input om de muzische vorming in bubao meer concrete inhoud te geven. Daarnaast biedt het mogelijkheden om anders om te gaan met deze specifieke doelgroep in het kader van het M-decreet.

Incentives zoals een percentage uren-leraar, kunnen academies ertoe aanzetten om in te zetten op deze specifieke doelgroep.

De kwaliteit van de opleiding kan maar gegarandeerd

worden als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

De inspectie adviseert om dit tijdelijk project ook in de podiumkunsten op te starten om zo een breed mogelijk aanbod voor deze specifieke doelgroep te genereren.

B. Kwaliteitsbewaking

Dit tijdelijk project wordt georganiseerd op basis van een goedgekeurd dossier met een jaarlijkse opvolging van en advisering door de onderwijsinspectie.

C. Personeel

De inspectie adviseert dat het personeel aangesteld voor dit tijdelijk project beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor de studierichting BK. Naast het juiste bekwaamheidsbewijs, zijn een brede oriëntering, motivatie, organisatietalent en betrokkenheid belangrijke criteria om leerkrachten voor dit tijdelijk project te selecteren. Om de integratie van het project in de academie te garanderen behoren de leerkrachten bij voorkeur tot het lerarenteam van de academie.

5.13 Professionalisering inzake Muzische Vorming

5.13.1 Situering en inhoud

Het project 'nascholing muzische vorming' is opgestart in 1999 als inhoudelijk experiment binnen de structuur van het dko en richtte zich specifiek tot de doelgroep van leerkrachten BaO. Mits bepaalde afwijkingen (o.a. het comprimeren van wekelijkse lestijden) kon dit inhoudelijk experiment van start gaan. Naar analogie met het "decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs" van 9 december 2005, werd in het deeltijds kunstonderwijs het begrip experiment opgeheven en vervangen door de term "tijdelijk project". De legistische basis werd het "Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs" van 23 maart 2007. In 2003 werd dit project omgedoopt tot 'wisselwerking muzische vorming' omwille van deze nieuwe organisatievorm. Omdat de nascholing gevolgd werd tijdens de lesuren van de onderwijzers-cursisten werden wisselwerkers vanuit de academie ingezet in de klassen van het BaO. In het decreet van 2008 werd dit project omgedoopt tot 'Professionalisering inzake Muzische Vorming'.

In 1999 startte de academie van Tienen met het project. Verschillende academies volgden. In 2008 organiseerden 12 academies Muzische vorming. Omwille van organisatorische redenen is een aantal academies gestopt, in één academie trad een zekere verzadiging op. Dit schooljaar organiseren nog 7 academies het tijdelijk project.

Het project heeft tot doel:

- Het professionaliseren van de leraar uit het bao via het concretiseren van de eindtermen,
- Het aanbieden van een aanvullende opleiding op de lerarenopleiding,
- Het werken aan het zelfvertrouwen van de leraar bao.

A Organisatie

Leraars bao volgen nascholing op de academie en krijgen 15 sessies van 3u muzische vorming in minimum 3 domeinen, één domein verplicht te kiezen uit Beeld of Media. Kunstenaars/leerkrachten dko geven op dat moment in de klassen van deze leraars muzische leeractiviteiten aan de leerlingen van het basisonderwijs.

B. Financiering

De leerkrachten basisonderwijs worden ingeschreven in de hogere graad Woordkunst en genereren op deze wijze uren-leraar, nl. 2u/week voor de leraar dko, 1,5u/week voor de wisselwerker. Er wordt eveneens coördinatie voorzien. Om het project te laten starten moeten er minimum 12 leerkrachten bao ingeschreven zijn.

De leerlingen betalen het inschrijvingsgeld zoals in de regelgeving voorzien.

5.13.2 Rapportering zelfevaluatie

In de loop van het tijdelijk project werden geen zelfevaluatie doorgestuurd naar de inspectie. In het verleden bezocht de inspectie regelmatig de toonmomenten die aan het eind van het jaar georganiseerd werden. Overleg tussen de verschillende deelnemende academies leverde een beschouwing op omtrent de mogelijke verankering binnen het deeltijds kunstonderwijs en aanbevelingen voor de structuur en de organisatie van de muzische vorming.

5.13.3 Vaststellingen

A. Output

	1/ okt/00	1/ okt/01	1/ okt/02	1/ okt/03	1/ okt/04
Hamme				10	25
Hemiksem	11	17	12	24	31

1/ okt/05	1/ okt/06	1/ okt/07	1/ okt/08	1/ okt/09	1/ okt/10
24	36	50	73	86	76
42	50	54	46	62	60
12	13	12	13	15	16
72	91	110	92	85	48
48	48	48	48	48	48
28	35	52	58	42	39
40	55	49	37	46	54
320	368	409	396	425	357

Izegem				11	12
Lier	12	12	13	50	62
Schoten	13	15	16	17	49
Sint-Truiden					18
Tienen	11	14	14	32	35
Totaal	47	74	71	204	273

De leerlingenaantallen vertonen een golvende conjunctuur. Er zijn verschillende mogelijke verklaringen voor deze fluctuaties:

- Binnen de academie ervaart men een groter succes als de muzische vorming zich toespitst op de 1^e en 2^e graad. Wanneer de 3^e graad aan bod komt, lopen de inschrijvingen moeilijker. Vanuit gesprekken met leerkrachten dko wordt dit verklaard door een toenemend belang van het cognitieve aspect in de 3^e graad van het basisonderwijs.
- Het inschrijvingsgeld weegt op het nascholingsbudget, waardoor een school keuzes moet maken. Een aantal scholen haken af omwille van andere prioriteiten, o.a. wereldoriëntatie, het M-decreet, zorgbeleid ...
- De afstand tot de academie en de verplaatsingen van de wisselwerkers vormen een hindernis om in te schrijven. In sommige provincies wordt de nascholing slechts op één plaats aangeboden.
- In een aantal regio's treedt een zekere verzadiging op.

B. Onderwijsaanbod

In alle academies worden systematisch de muzische domeinen Muziek, Drama en Beeld aangeboden. In slechts twee academies komt ook beweging expliciet aan bod. Het domein Media wordt in de meeste gevallen geïntegreerd in de andere domeinen. De inhoud van de nascholing wordt afgestemd op de aangeboden graad.

De wisselwerkers vertrekken vanuit de eigen expertise en bieden zo de verschillende muzische domeinen aan.

C. Onderwijsorganisatie

De muzische vorming wordt cyclisch georganiseerd, één jaar per graad. In drie jaar tijd heeft de academie de drie graden aangeboden. De coördinator speelt een cruciale rol in de organisatie en de communicatie van het project en is tevens de brugfiguur tussen de twee onderwijsniveaus. In alle academies is een basisopleiding voorzien van één jaar. De meeste academies organiseren op vraag van het basisonderwijs een vervolgopleiding (verdieping). Twee academies experimenteren op dit ogenblik tijdens een derde jaar met een coachingstraject in de klassen van het basisonderwijs.

De organisatie van de wisselwerking is projectafhankelijk georganiseerd. De leerlingen basisonderwijs krijgen muzische lessen van een of meerdere wisselwerkers afhankelijk van de aanwezige expertise. De integratie van deze wisselwerkers in het schoolteam basisonderwijs is zeer verschillend.

Het tijdelijk project wisselwerking muzische vorming wordt regionaal georganiseerd. De inspectie stelt vast dat een aantal regio's ondervertegenwoordigd zijn in het aanbieden van deze opleiding. Vooral in de regio's in de provincie Limburg en West-Vlaanderen is het voor basisscholen organisatorisch moeilijk om zich in te schrijven.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

In alle academies worden evaluaties uitgevoerd zowel formele als informele, tussentijdse als eindevaluaties. Sommige academies houden tevredenheidsenquêtes. Op basis van de resultaten sturen de academies hun werking bij. Zo is in de loop der jaren het project geëvolueerd van een productgerichte naar een procesgerichte werking. Deze evolutie leidt niet meer automatisch tot een toonmoment. In de plaats daarvan eindigt het leerproces met reflectiegesprekken, workshops of interne toonmomenten. Het ontwikkelingsgerichte komt daardoor meer tot uiting. Uit de evaluaties blijkt een vraag naar continuïteit om de zelfredzaamheid van de leerkrachten basisonderwijs blijvend te ondersteunen. Toch is het vertrouwen in hun muzische capaciteiten gegroeid en durven ze deze muzische attitude door te trekken naar de cognitieve vakken. In een aantal basisscholen komt een dialoog op gang omtrent de muzische vorming waardoor de opgedane expertise gedeeld wordt.

In het kader van de wisselwerking zijn er een aantal academies dat een opleiding, workshops, inspiratiedagen of ontmoetingsmomenten organiseert om de kwaliteit van de wisselwerking te garanderen en te optimaliseren. Het muzisch leerproces in de klas wordt ondersteund door een efficiënte communicatie tussen de wisselwerker en de klastitularis. Dit gebeurt door middel van intensief mailverkeer, uitwisseling van lesvoorbereidingen, heen-en-weer-schriftje. In enkele gevallen zijn er intervisiemomenten en gesprekken.

E. Maatschappelijke relevantie

Dit project leidt tot een globale mentaliteitswijziging bij leerkrachten en leerlingen basisonderwijs. De tolerantie naar elkaar toe binnen de schoolmuren vergroot en dit uit zich in een socio-emotionele meerwaarde waardoor alle mogelijke talenten bij kinderen gewaardeerd worden. De aangereikte didactische werkvormen in deze opleiding stimuleert het creatief en innovatief denken zowel bij leerkrachten als bij leerlingen. Hierdoor worden grenzen verlegd en dit heeft een impact op de schoolsfeer en aankleding van de schoolinfrastructuur. De leskwaliteit van de muzische vorming wordt verhoogd.

Uit gesprekken met leerkrachten en directies basisonderwijs blijkt dat de noodzaak van voortdurende nascholing muzische vorming groot is. De lerarenopleiding blijkt leerkrachten onvoldoende voor te bereiden op het geven van dit vak. Dit tijdelijk project vult deze leemte in en krijgt een grote waardering omwille van haar praktijkgerichte aanpak en toepasbaarheid.

Dankzij de opleiding zijn leerkrachten sterker gewapend om leerlingen beter te oriënteren naargelang hun talenten. Dit werkt eveneens drempelverlagend naar het dko als volwaardige onderwijspartner.

5.13.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

De inspectie adviseert om die tijdelijk project op te nemen in de organieke structuur.

Motivering

De academies slagen erin om op een zeer kwaliteitsvolle manier de doelstellingen te bereiken en het project te organiseren. Het tijdelijk project is competentieverbrekend voor de leerkrachten basisonderwijs. De impact van het tijdelijk project op de totale schoolwerking en de muzische opvoeding in het bijzonder is zeer groot en heeft uitsluitend positieve effecten. Het tijdelijk project verhoogt de muzische competenties van de leerkrachten basisonderwijs en heeft een directe invloed op de muzisch-creatieve attitude in de school. De academies blijven systematisch een hoge kwaliteit nastreven met aandacht voor de noden en behoeften van het basisonderwijs. De waardering vanuit het basisonderwijs is uitermate groot.

Beleidsaanbevelingen

De kwaliteit van de opleiding kan maar gegarandeerd worden als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt op het vlak van organisatie, kwaliteitsbewaking en personeel.

A. Onderwijsorganisatie

Met het vooruitzicht op het nieuwe decreet voor het dko

is dit een opleiding die in aanmerking komt voor een opleiding in een cross-over-structuur.

De inspectie adviseert om de opleiding regionaal te organiseren en doet daartoe de volgende aanbevelingen inzake organisatie:

- De opleiding bestaat uit een basisopleiding en een vervolgopleiding.
- De opleiding biedt de domeinen Muziek, Drama, Beweging en Beeld aan. Het domein Media kan in alle domeinen geïntegreerd worden.
- Per domein organiseert de academie 15u opleiding.
- Coördinatie-uren zijn onmisbaar om de organisatie en de communicatie tussen alle betrokkenen optimaal te laten verlopen.
- De opleiding kan uitgebreid worden naar het kleuteronderwijs en de lerarenopleiding basisonderwijs.
- De opleiding voorziet een finaliteit waardoor cursisten een getuigschrift van nascholing krijgen.
- De organisatie van wisselwerkers in het basisonderwijs versterkt de werking van muzische vorming in de scholen.

B. Kwaliteitsbewaking

Een goedgekeurd leerplan 'muzische vorming voor leerkrachten basisonderwijs' met linken naar de eindtermen bao is onontbeerlijk.

De academie voorziet een opleiding voor de wisselwerkers. De evaluatie schetst de evolutie van de verworven muzische competenties bij de leerkrachten basisonderwijs.

Een evaluatie van de basisopleiding geeft inhoud aan de vervolgopleiding.

C. Personeel

De inzet van gekwalificeerd personeel draagt bij tot de kwaliteit van de opleiding. Dit geldt voor de vier domeinen, zowel voor de wisselwerkers als voor de docenten dko. Zowel wisselwerkers als docenten beschikken over een vereist bekwaamheidsbewijs binnen het door hen aangeboden domein. Dit is een absolute noodzaak om de kwaliteit van de muzische domeinen te garanderen.

5.14 Kunstinitiatie

5.14.1 Situering en inhoud

Tijdelijke projecten kunstinitiatie kaderen in het Gelijke Onderwijskansendecreet. Scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs waar ten minste 30 % van de leerlingen voldoet aan degelijke kansenindicatoren komen prioritair in aanmerking. Scholen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs, die extra lestijden of uren-leraar ontvangen in het kader van het Onderwijsvoorrrangsbeleid

komen eveneens prioritair in aanmerking. Uit de talrijk ingezonden dossiers, werden er 28 geselecteerd, waarvan er 25 gedurende hele periode werden ingericht. Momenteel lopen er 20 kunstinitiatieprojecten, die jaarlijks door de inspectie geadviseerd worden.

De doelstellingen zijn:

- Het zelfbeeld bevorderen van kinderen en jongeren met risico op schoolse achterstand,
- De cultuurcompetentie van de doelgroep vergroten,
- De betrokkenheid van ouders en buurt vergroten.

Eén van de initiële doelstellingen nl. de toeleiding naar het dko, bleek te ambitieus en werd in een latere fase van het project uit de regelgeving geschrapt. In het begin waren de academies de penvoerende instantie. Nadien is dit verschoven naar de basisscholen. Het dko is één van de participanten in de organisatie van de kunstinitiatie. De rol van het dko wordt hierdoor beperkt.

Kunstinitiatie zet in op een artistieke begeleiding van minderjarigen, daarop indirect ook hierbij ook de professionalisering van leraar. Ze voorziet in een kunstinitiatie die nauw aansluit bij de leefwereld van de kinderen.

A. Organisatie

Via samenwerkingen tussen één of meer scholen uit het kleuter- en leerplichtonderwijs (penvoerder), het deeltijds kunstonderwijs, een culturele organisatie en een buurtgerichte organisatie worden muzische leeractiviteiten voor de leerlingen opgezet. De grootte en wijze van samenwerking is individueel per project bepaald.

Er is een grote diversiteit in de organisatie van de projecten. Dit heeft onder meer te maken met uiteenlopende aanvangssituaties. Sommige basisscholen hadden al ervaring met kunstinitiatie voor de start van het project. Naast het dko nemen verschillende kunst- en cultuureducatieve organisaties een opdracht op binnen het project Kunstinitiatie. De samenwerking tussen de verschillende partners is zeer uiteenlopend.

B. Financiering

Het BVR betreffende tijdelijke projecten inzake kunstinitiatie voor kansarme en/of allochtone minderjarigen (31 maart 2006) regelt de toekenning van de ondersteuning. De initiatiefnemende school ontvangt een puntenenveloppe. Zij kan punten overdragen aan een instelling voor deeltijds kunstonderwijs, of aan een meewerkende basis- of secundaire school waarmee ze een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten. Personeelsleden kunnen bijgevolg administratief toegewezen worden aan die instelling of school. De punten die de school niet aanwendt om betrekkingen op te richten, kunnen omgezet worden in een werkingsbudget. Ieder punt wordt dan gelijkgesteld met een geldwaarde. De initiatiefnemende school kan het werkingsbudget aanwenden voor materiaalkosten, vervoerskosten en uitrustingskosten of voor het inzetten van voordrachtgevers ten behoeve van het project. De initia-

tiefnemende school sluit met de voordrachtgever hetzij een arbeidsovereenkomst, hetzij een contract van huur van diensten.

5.14.2 Rapportering zelfevaluatie

Op basis van projectplannen die de basisscholen vóór 31 januari aan de inspectie bezorgen, maken zij een zelfevaluatie, die zij jaarlijks vóór 1 mei bij de inspectie indienen. Deze zelfevaluatie rapporten zijn gebaseerd op de drie doelstellingen die in de regelgeving voorop zijn gesteld. De rapporten zijn in de meeste gevallen geëvolueerd naar valide en transparante instrumenten die aansluiten bij de controle-evaluaties op de uitvoering. De scholen slagen er meer en meer in om aan de hand van de conclusies van voorgaande evaluaties het project te bestendigen, bij te sturen en te verrijken met andere initiatieven. Scholen gebruiken evaluatiegegevens om een beter beeld te krijgen van de te bereiken doelen, het leerproces en de resultaten. Dankzij de jaarlijkse opvolging merken we een evolutie in de interne kwaliteitsbewaking van het tijdelijk project. Het valt op dat het dko nauwelijks betrokken is bij het opmaken van de zelfevaluatie rapporten, in de meeste gevallen zelfs helemaal niet. Te weinig academies maken zelfevaluaties, waarin zij conclusies trekken over de eigen werking.

5.14.3 Vaststellingen

A. Output

Dankzij het project krijgen veel kansarme kinderen de kans om met kunst in contact te komen. Wat de projecten betreft, slagen de meesten erin om de doelstellingen van de kunstinitiatieprojecten te bereiken. Uit gesprekken blijkt dat het zelfbeeld en de cultuurcompetentie van de doelgroep verhoogd is. De leerlingen krijgen de kans om via een holistische benadering van kunst, zich creatief te uiten. Ze leren kritisch denken en reflecteren over wat schoonheid is. Leerkrachten zien andere kwaliteiten van de leerlingen bevestigd en versterkt, waardoor ook het zelfbeeld van de leerlingen verfijnd wordt en vergroot.

B. Onderwijsaanbod

Het valt op dat het aanbod zich vaak toespitst op het domein Beeld. In mindere mate komen de domeinen Muziek, Drama en Beweging aan bod. Media wordt doorheen de vier andere domeinen gebruikt. In de meeste projecten zijn geen duidelijke leerlijnen opgesteld. Vaak zijn het op zichzelf staande workshops of themagebonden lessen waartussen te weinig horizontale en verticale samenhang is. De doelstellingen van het project worden nauwelijks geconcretiseerd in specifieke leerinhouden.

In sommige gevallen wordt ingegaan op de vraag van de basisscholen om evaluatiefiches en een leerlingvolgssysteem voor muzische vorming te ontwikkelen. Hierin worden de bevindingen van de kunstinitiatieprojecten nog niet opgenomen.

Indien er een link is tussen de muzische doelstellingen en de doelstellingen van het dko, versterkt deze het bereiken van de doelstellingen van het project.

C. Onderwijsorganisatie

De organisatie blijkt afhankelijk van de beschikbaarheid van de kunstenaars. De basisscholen tonen een grote bereidheid en flexibiliteit om de uurroosters af te stemmen op die beschikbaarheid. Daarbuiten organiseren de scholen initiatieven om ouders bij de projecten te betrekken. Indien een coördinator aanwezig is om het geheel in goede banen te leiden, wint het project aan inhoudelijke en organisatorische kwaliteit.

In sommige gevallen maken de leerkrachten deel uit van het (muzisch) team.

D. Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Een aantal basisscholen organiseert tevredenheidsenquêtes bij hun personeel. In zeer beperkte mate en zeer vaag komen de doelstellingen aan bod, en dit slechts in een minderheid van de tijdelijke projecten. Er zijn te weinig evaluatietools om de concrete doelstellingen van dit project te beoordelen.

De academie is meestal te weinig betrokken om een geschikte evaluatie voor de kunstinitiatie te ontwikkelen en te organiseren.

De zelfevaluatie is vaak de enige vorm van kwaliteitsbewaking.

E. Maatschappelijke relevantie

Kunstbeleving is een belangrijke schakel in de integratie van kansarme leerlingen.

Niet elke academie neemt de gelegenheid te baat om zich te interesseren in de specifieke doelgroep. De academie neemt in vele gevallen niet de moeite om deze doelgroep te leren kennen. De academie slaagt er onvoldoende in om de leerlingen te laten kennis maken met de werking van de academie. Het dko heeft te weinig onderzoek gedaan naar de mogelijke rol van de academie. Op dit moment laat het dko hier kansen liggen.

Het betrekken van de buurt en de ouders blijft een uitdaging in alle projecten. In een aantal gevallen gebeurt het reeds op een voorbeeldige wijze. Ouders leren hierdoor het belang van onderwijs voor hun kinderen en de invloed van kunst op de persoonlijkheidsontwikkeling waarderen.

5.14.4 Advies en beleidsaanbevelingen

Advies

Het project is maatschappelijk relevant. De meerderheid van de huidige projecten slaagt erin de doelstellingen te bereiken.

Het is echter moeilijk om dit project in de huidige organieke structuur te integreren. Er worden immers geen attesten of getuigschriften die de finaliteit bekrachtigen.

Motivering

Het eigenaarschap van de projecten is destijds verschoven van de academies naar het basisonderwijs. In 75 % van de projecten is de betrokkenheid van de academies minimaal. De samenwerking tussen de beide onderwijsniveaus is momenteel te beperkt en onvoldoende vanuit het dko aangestuurd. Dit project had een voorbeeld kunnen zijn om een gelijkwaardige samenwerking tussen basisonderwijs en deeltijds kunstonderwijs te versterken.

Aangezien het project geen finaliteit voorziet, is het orgaan maken in een onderwijsstructuur niet aangewezen. 17 van de 20 projecten hebben dit schooljaar een gunstig advies gekregen vanuit het perspectief van het basisonderwijs. Verschillende projecten kregen heel wat kritische bedenkingen, aanbevelingen en verbeterpunten.

Beleidsaanbevelingen

Het tijdelijk project Kunstinitiatie verdient alle aandacht voor deze doelgroep van het basisonderwijs. Het is belangrijk om de expertise van het dko blijvend in te zetten in dit project.

Volgende aanbevelingen kunnen de projecten versterken:

A. Onderwijsorganisatie

- Het nastreven van een groter evenwicht tussen de verschillende muzische domeinen,
- Het intensifiëren van de samenwerking tussen basisonderwijs en deeltijds kunstonderwijs,
- Het voorzien van een inhoudelijke en organisatorische coördinatie,
- Het onderzoeken van de mogelijkheden tot toeliding naar het dko,
- Het duidelijk profileren van de kunstinitiatie ten opzichte van muzische vorming en andere muzische initiatieven en vanuit deze profilering de complementariteit bevorderen,
- Het juist aanwenden van middelen voor het project.

B. Kwaliteitsbewaking

- De betrokkenheid verhogen van het dko bij de zelfevaluatie,
- Het versterken van de eigen expertise binnen dko door haar contacten met het basisonderwijs.

C. Personeel

De inzet van gekwalificeerd personeel draagt bij tot de kwaliteit van de opleiding. Alle docenten beschikken over een vereist bekwaamheidsbewijs binnen het door hen aangeboden domein. Dit is een absolute noodzaak om de kwaliteit van de muzische domeinen te garanderen.

6. Samenvatting en conclusie

In dit rapport wil de onderwijsinspectie een antwoord geven op de volgende vraag van de Minister van Onderwijs:

1. Bereiken de tijdelijke projecten de vooropgestelde doelen op een kwaliteitsvolle manier?
2. In welke mate beantwoorden de tijdelijke projecten aan een maatschappelijke relevantie?
3. Zo ja, in welke mate kunnen/moeten de tijdelijke projecten opgenomen worden in de organieke structuur van het dko?

Dertien tijdelijke projecten werden onderzocht op basis van een uitgeschreven onderzoeksmethodiek.

Dit onderzoek toont aan dat academies de tijdelijke projecten benutten om met nieuwe leerinhouden te experimenteren. Op deze manier pogen zij de leemtes in de huidige opleidingsstructuur in te vullen en nieuwe doelgroepen aan te trekken. Zij doen dit met zeer veel enthousiasme en engagement. De meeste projecten tonen, al jarenlang, naast kwaliteitsvolle resultaten ook een maatschappelijke relevantie aan waardoor de opname in de organieke structuur verantwoord is. Dit geldt voor de volgende tijdelijke projecten: Mozaïekkunst, Schoenontwerp, Sounddesign, Geluidsleer en opnametechniek, Viool min 8-jarigen, Regie Podiumkunsten, Muziektheater, Professionalisering inzake muzische vorming.

De tijdelijke projecten Indimalimexchi.co, Passe-partout en Kunstinitiatie kunnen door hun specificiteit op dit ogenblik niet opgenomen worden in de huidige structuur. Aangezien deze projecten geen finaliteit voor de leerlingen voorzien, is het organiek maken in een onderwijsstructuur niet mogelijk. Ze zijn echter in die mate waardevol dat de inspectie adviseert deze tijdelijke projecten voorlopig te continueren. De inspectie pleit ervoor om voor deze projecten de nodige stappen te ondernemen om een definitieve organisatievorm in het leven te roepen. Deze tijdelijke projecten waarin het deeltijdskunstonderwijs samenwerkt met het basisonderwijs, leveren heel wat informatie op die het beleid kan gebruiken om, zoals de conceptnota aangeeft, de samenwerking tussen beide onderwijsniveaus te versterken.

De inspectie adviseert de tijdelijke projecten Conceptuele kunst en Geïntegreerde lesmethodiek stop te zetten. De beide projecten bereiken in onvoldoende mate de vooropgestelde doelstellingen of maken in onvoldoende mate het verschil met een organieke optie.

De inspectie pleit ervoor om het experimenteren via tijdelijke projecten aan te moedigen. Dit stimuleert het creatief en innovatief denken binnen de academie. De organisatie ervan blijft echter best beperkt in de tijd. Van de dertien onderzochte tijdelijke projecten lopen acht projecten langer dan 10 jaar. Op het vlak van personeelsbeleid is dit een ongunstige situatie. Leerkrachten blijven in een tijdelijk statuut aangesteld en bouwen geen anciënniteit op. Daardoor komt de continuïteit van het project in het gedrang. Met uitzondering van de TP Kunstinitiatie en Muziektheater is er een tewerkstelling van 60 FTE. Dit staat voor

1,5 % van het bestuurs- en onderwijzend personeel. Van de totale leerlingenpopulatie dko neemt ongeveer 0,5% deel aan tijdelijke projecten, met uitzondering van de tijdelijke projecten Muziektheater, Indimalimexchi.co, Passe-partout en Kunstinitiatie.

Het is aan te bevelen zorg te besteden aan een transparante regelgeving voor de tijdelijke projecten, in het bijzonder voor de projecten die vóór 2007 zijn opgestart. Een systematische jaarlijkse kwaliteitscontrole van de tijdelijke projecten door de inspectie is hierbij onontbeerlijk.

Dit rapport kwam tot stand dankzij de bereidwillige medewerking van alle betrokken academies en basisscholen.

Tot slot hoopt de onderwijsinspectie dat dit rapport kan bijdragen tot een verdere actualisering, verruiming en kwaliteitsbewaking van het deeltijds kunstonderwijs.

7.

Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Overzicht van academies betrokken bij een tijdelijk project

1	BKAarschot	TP intergemeentelijke samenwerking
2	BKAntwerpenKASK	Sounddesign
3	MBaarle-Hertog	TP intergemeentelijke samenwerking (GOL)
4	BKBerchem	Kunstinitiatie 2 projecten
5	MBeringen	Kunstinitiatie 2 projecten
6	MBoom	Kunstinitiatie
7	BKBrasschaat	TP intergemeentelijke samenwerking
8	MBuggenhout	Muziektheater
9	MDiest	Regie Podiumkunsten en TP intergemeentelijke samenwerking
10	BKEtterbeek	Conceptuele kunst
11	MGeel	Geluidsleer en Kunstinitiatie
12	BKGeel	Kunstinitiatie
13	MGenk	Kunstinitiatie 3 projecten
14	BKGenk	Kunstinitiatie 3 projecten
15	BKGent	Kunstinitiatie
16	MHamme	Muzische Vorming
17	MHemiksem	Muzische Vorming en Kunstinitiatie
18	BKHeusden-Zolder	Kunstinitiatie 2 projecten
19	BKHoboken	Indimalimexchi.co en Kunstinitiatie
20	Mleper	Kunstinitiatie
21	MIzegem	Muzische Vorming
22	KAKnokke-Heist	Muziektheater
23	BKKontich	Conceptuele kunst
24	MLanaken	Geïntegreerde lesmethodiek
25	MLedeberg	Regie Podiumkunsten
26	MLier	Regie Podiumkunsten en Muzische Vorming
27	KALokeren	Kunstinitiatie
28	MMaasmechelen	Kunstinitiatie
29	BKMenen	Kunstinitiatie 2 projecten
30	MMenen	Kunstinitiatie
31	MNeerpelt	TP intergemeentelijke samenwerking
32	BKNeerpelt	TP intergemeentelijke samenwerking
33	BKOudenaarde	Passe Partout
34	MSchaarbeek	Kunstinitiatie
35	MSchoten	Muzische Vorming
36	MSint-Niklaas	Kunstinitiatie

7.3 Bijlage 3: Overzicht van de regelgeving

De tijdelijke projecten, opgericht vóór september 2007, zijn geregeld volgens ministeriële dienstbrieven. Academies kregen tot 2007 een brief ondertekend door de minister met daarin de voorwaarden qua organisatie, financiering, administratie en evaluatie van het tijdelijk project. In het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008) worden deze tijdelijke projecten verlengd met ongewijzigde voorwaarden tot de Vlaamse Regering een nieuwe einddatum bepaalt.

Het decreet betreffende de gelijke onderwijskansen – I, hoofdstuk VIII (28 juni 2002) bepaalt de modaliteiten om het tijdelijk project Kunstinitiatie te organiseren. Het tijdelijk project kende in de loop van de jaren enkele aanpassingen die werden geregeld via het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende tijdelijke projecten inzake kunstinitiatie voor kansarme en/of allochtone minderjarigen (31 maart 2006). Het besluit regelt de toekenning van de middelen, de evaluatie en de effectmeting. Het tijdelijk project wordt verlengd via het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008).

Het Decreet betreffende de organisatie van de tijdelijke projecten in het onderwijs (9 december 2005) biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om tijdelijke projecten op te zetten of scholen en centra de mogelijkheid te verlenen tijdelijke projecten te organiseren. Die tijdelijke projecten bieden het hoofd aan dringende problemen of testen vernieuwingen uit. Dit decreet vormt de basis voor de regelgeving betreffende de organisatie van de tijdelijke projecten in het dko.

We citeren hier een aantal belangrijke elementen over de doelstellingen, financiering en evaluatie:

- 1 De doelstellingen van het tijdelijke project zijn gericht op de voorbereiding van een eventuele wijziging van de onderwijswetgeving met het oog op :
 - a) onderwijsvernieuwing, en/of
 - b) het ontwikkelen van specifieke maatregelen voor bepaalde doelgroepen, en/of
 - c) een betere organisatie van het onderwijs
- 2 Afhankelijk van de beschikbare begrotingskredieten kan aan scholen en centra die deelnemen aan de tijdelijke projecten extra ondersteuning worden toegekend. De extra ondersteuning wordt toegekend binnen een schooljaar en moet aangewend worden zoals door de Vlaamse Regering bepaald is.
- 3 Voor zover de extra ondersteuning, ..., extra betrekkingen behelst, wordt het personeelslid dat in dergelijke betrekking wordt aangesteld, steeds aangesteld als tijdelijk personeelslid.
- 4 Tijdens hun looptijd worden de tijdelijke projecten geëvalueerd. De Vlaamse Regering bepaalt de opzet van die evaluatie op basis van de specificiteit van het tijdelijke project. Als een project verband houdt met het leerproces, voert de onderwijsinspectie de evaluatie uit. Voor elk ander tijdelijk project wijst de Vlaamse Regering de instantie aan die met de evaluatie wordt belast. De Vlaamse Onderwijsraad, de representatieve verenigingen van de schoolbesturen of inrichtende machten, de pedagogische begeleidingsdiensten en de representatieve vakorganisaties worden betrokken bij de diverse stadia van het evaluatieproces en bij de besluitvorming op basis van de evaluatieresultaten. De Vlaamse Regering bepaalt, in functie van het tijdelijke project, welke van desbetreffende geledingen betrokken worden evenals de wijze waarop dit gebeurt. De resultaten van de evaluatie worden geformuleerd in een advies aan de Vlaamse Regering dat voorgelegd wordt aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering beslist, op basis van het advies, over de voortgang of beëindiging van de tijdelijke projecten en eventueel, in het geval van beëindiging gevolgd door een organieke implementatie, over invoering van aanvullende structurele financiering of subsidiëring.
- 5 Op tijdelijke projecten die in werking treden na 31 maart 2007 zijn de hiernavolgende evaluatiebepalingen van toepassing. In de loop van het laatste werkingsjaar van het tijdelijke project of, in het geval het tijdelijke project langer dan drie jaren duurt, in het derde werkingsjaar, evalueert een expertenpanel het tijdelijke project, in het bijzonder op het vlak van haalbaarheid en wenselijkheid van een organieke implementatie. Het expertenpanel, dat wordt aangeduid door de Vlaamse Regering, is samengesteld uit afgevaardigden van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming, afgevaardigden van de onderwijsinspectie en externen. Als externe experts worden alleszins afgevaardigden van het Gemeenschapsonderwijs en van de representatieve verenigingen van de schoolbesturen of inrichtende machten en afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties opgenomen. De Vlaamse Regering kan nadere evaluatieregels vastleggen. De resultaten van de evaluatie worden geformuleerd in een advies aan de Vlaamse Regering dat voorgelegd wordt aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering beslist, op basis van het advies, over de voortgang of beëindiging van de tijdelijke projecten en eventueel, in het geval van beëindiging gevolgd door een organieke implementatie, over invoering van aanvullende structurele financiering of subsidiëring.

In het schooljaar 2006-2007 werd er een oproep gelanceerd aan de academies om nieuwe tijdelijk projecten in te dienen via het Besluit betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs (23 maart 2007). Dit besluit regelt :

1. De opvolging, begeleiding en evaluatie van de tijdelijke projecten
2. Het toekennen en aanwenden van middelen
3. De personeelsleden in tijdelijke projecten
4. De afwijkingen van decretale en reglementaire bepalingen

Op basis van deze oproep zijn 11 dossiers goedgekeurd waarvan er op dit ogenblik nog 6 tijdelijke projecten overblijven. Eén tijdelijk project werd stopgezet door de betrokken academie. De vier andere projecten werden organiek in 2014 of 2015. De tijdelijke projecten zijn georganiseerd volgens het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008 (15 juni 2007). Het besluit concretiseert het Decreet van 9 december 2005 en regelt de voorwaarden voor de goedgekeurde tijdelijk projecten:

1. De omkadering en de werkmiddelen
2. De afwijking van de decretale en reglementaire bepalingen

Het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008) verlengt deze tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden tot de Vlaamse Regering een nieuwe einddatum bepaalt.

Het BVR van 23 maart 2007 regelt de opvolging, begeleiding en evaluatie van de tijdelijke projecten.

1. De pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen de instellingen die erom verzoeken bij de tijdelijke projecten.
2. Bij het Departement Onderwijs en Vorming van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt een stuurgroep opgericht die enerzijds belast is met opvolging van de tijdelijke projecten en van de wijze van begeleiding en ondersteuning, (...)

De stuurgroep is samengesteld uit :

- 1° afgevaardigden van het Departement Onderwijs en Vorming van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming;
- 2° afgevaardigden van het Gemeenschapsonderwijs en van de representatieve verenigingen van de schoolbesturen of inrichtende machten;
- 3° afgevaardigden van de pedagogische begeleidingsdiensten;
- 4° afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties;
- 5° externe experts.

De minister wijst de leden van de stuurgroep aan.

3. De Vlaamse Onderwijsraad wordt op regelmatige tijdstippen geïnformeerd over de voortgang van de tijdelijke projecten.
4. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten.
5. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen.
6. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.

Het Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs (10 juli 2008) verlengt tot slot alle tijdelijke projecten uit dit onderzoek met ongewijzigde voorwaarden.

7.4 Bijlage 4: Overzicht voorwaarden organisatie tijdelijke projecten

Academie	Tijdelijk project
B K E t t e r b e e k (2002)	conceptuele kunst – september 2002 als experiment projectatelier in Etterbeek - Duur: max 6 jaar - Max 6 wekelijkse lesuren in de HG, min. 8 lln. - Jaarlijks: jaarwerkplan en uurrooster - Jaarlijks: evaluatie door de academie/inspectie - BB: zelfde als voor het vak tekenen Vanaf 2005 TP conceptuele kunst – meer voorwaarden - Omkaderingscoëfficiënt 0,4 - Atelier: 6u/week, min. 15 lln - Max. 10u leraar Voor Kontich andere voorwaarden - Duur: max 6 jaar - Atelier: 8u/week in de HG, min 12 lln - Omkaderingscoëfficiënt 0,75 - Raamleerplan - Eindevaluatie: - Beschrijving van het verloop van het experiment - De mate waarin de doelstellingen bereikt werden - De mate waarin het experiment inspeelt op de nieuwe leerbehoeften - Een vergelijking met gelijkaardige opties en vakken in de organieke structuur
BKKontich (2004)	
BKWilrijk	Integratiekunst-Mozaïek – september 2004 - Duur: max 6jaar - Atelier: 8u/week in de hogere graad, min. 12 lln - Omkaderingscoëfficiënt 0,75 - Raamleerplan - Jaarlijks: een jaarwerkplan en uurrooster - eindevaluatie - beschrijving van het verloop van het tijdelijk project - de mate waarin de doelstellingen bereikt worden - de mate waarin het tijdelijk project inspeelt op nieuwe leerbehoeften - een vergelijking met gelijkaardige opties en vakken in de organieke structuur.
BKSintNiklaas	Schoenontwerpen – september 2005 - duur: max 4 jaar - atelier: 8u/week in de HG, min 12 lln - omkaderingscoëfficiënt 0,7 - BB: HKO 3^e graad + BPB - Raamleerplan - Jaarlijks: een jaarwerkplan en een uurrooster - Jaarlijks: een zelfevaluatie - eindevaluatie - beschrijving van het verloop van het tijdelijk project - de mate waarin de doelstellingen bereikt worden - de mate waarin het tijdelijk project inspeelt op nieuwe leerbehoeften - een vergelijking met gelijkaardige opties en vakken in de organieke structuur.

BKAntwerpen-KASK	Sounddesign – september 2007 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008. Goedkeuringsdatum 15 JUNI 2007, art. 4 Afwijkingen: 1. van de organisatie van evaluaties en examens 2. van de bepalingen over opties, vakken en lessenroosters <u>Motivatie:</u> de huidige manier van evalueren op basis van examens die resulteren in een verrekening van mathematische scores van verschillende juryleden laat weinig ruimte om over alle vakken te delibereren. Het project opteert naast de invulling van de opleiding in vakken voor een andere, vernieuwende invulling in seminaries' en vrije ruimte', waarbij de verschillende opleidingsonderdelen inhoudelijk niet noodzakelijk gebonden zijn aan één vak en waarbij de leerlingen meer volgens hun individuele behoeften kunnen worden begeleid. - 20 leraarsuren - 1800 euro voor voordrachtgevers Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs goedkeuringsdatum 23 MAART 2007 § 1. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten. § 2. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen. § 3. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.
MGeel	Geluidsleer en opnametechniek (september 2007) Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008. Goedkeuringsdatum 15 JUNI 2007, art. 4 <u>Motivatie:</u> dit project stelt een nieuwe optie met nieuwe vakken voor die nog niet voorkomt in de bestaande structuur van het deeltijds kunstonderwijs - 6 leraarsuren/week - 1000 euro voor voordrachtgevers Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs goedkeuringsdatum 23 MAART 2007 § 1. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten. § 2. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen. § 3. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.
MTurnhout	Vioolopleiding min 8 jarigen – september 1999 (sedert 1971 als experiment) - max 40 gesubsidieerde leraarsuren

MLanaken	Geïntegreerde lesmethodiek – september 2002 - Duur: 3 jaar - Herwerkt leerplan voor het eerste jaar - Max. 5u/week, dan de andere helft van het pakket wordt door het schoolbestuur gefinancierd - Organisatie: de leerlingen starten onmiddellijk met AMV – samenzang en instrument in het eerste leerjaar - Min. 24 lln - Jaarlijks: Jaarwerkplan en uurrooster - Jaarlijks: evaluatierapport door de academie/inspectie - Zicht op de doorstroom van de leerlingen gedurende hun hele opleiding - BB: zelfde als voor de organieke vakken in de lagere graad Muziek Vanaf het schooljaar 2003-2004 Urenpakket berekening: het aantal lln wordt vermenigvuldigd met de helft van het product van de organieke omkaderingscoëfficiënt (0,45) en aanwendingspercentage (0,95) van de lagere graad Muziek, afgerond 0,25. Schoolbestuur zet eenzelfde aantal uren in.
MDiest	Regie podiumkunsten – september 2007 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008. Goedkeuringsdatum 15 JUNI 2007, art. 4 Afwijkingen - van de bepalingen over evaluaties en examens, - van de bepalingen over opties, vakken en lessenroosters - van de bepalingen over toelatings- en overgangvereisten <u>motivatie</u>: dit project stelt een nieuwe optie met nieuwe vakken voor die nog niet voorkomt in de bestaande structuur van het deeltijds kunstonderwijs en die onder meer via soepelere instapmogelijkheden leerlingen uit nieuwe doelgroepen wil aantrekken; - 8 leraarsuren/week Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs goedkeuringsdatum 23 MAART 2007 § 1. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten. § 2. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen. § 3. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.
MLedeberg	
MLier	
MBuggenhout	Muziektheater – september 2005 - duur: max.4jaar - In de MG en HG - Te volgen vakken: alle vakken van de optie zang, 1 vak uit de MG of HG Woord, het vak Dans en muziek - BB: zelfde als voor de organieke vakken - Geen extra omkadering - Op het einde van het laatste schooljaar: raamleerplan voor heel de opleiding - Jaarlijks: een jaarwerkplan en een uurrooster - Jaarlijks: een zelfevaluatie - eindevaluatie - beschrijving van het verloop van het tijdelijk project - de mate waarin de doelstellingen bereikt worden - de mate waarin het tijdelijk project inspeelt op nieuwe leerbehoeften - een vergelijking met gelijkaardige opties en vakken in de organieke structuur.
KAKnokke-Heist	

BKHoboken	Indimalimexchi.co – september 2007 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008. Goedkeuringsdatum 15 JUNI 2007, art. 4 Afwijkingen 1. van het minimumaantal lestijden en de regels voor de organisatie van evaluaties en examens 2. van de bepaling dat kunstonderwijs wordt verstrekt gedurende veertig weken per jaar, naar rato van minimaal één wekelijkse lestijd en maximaal twaalf wekelijkse lestijden 3. van de bepalingen over studierichtingen, opties, vakken, lessenroosters en groepering 4. van de definitie van regelmatige leerling, 5. van de bepalingen over de betaling van het inschrijvingsgeld Motivatie: de participerende, veelal kansarme en allochtone leerlingen uit het gewoon of buitengewoon leerplichtonderwijs worden niet ingeschreven als regelmatige leerling in het deeltijds kunstonderwijs, maar het is de bedoeling hen via deze projecten te bereiken en indien mogelijk de drempel naar het deeltijds kunstonderwijs te verlagen. Daarom is het ook niet opportuun om aan hen het normale inschrijvingsgeld voor het deeltijds kunstonderwijs te vragen; - 10 leraarsuren Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs goedkeuringsdatum 23 MAART 2007 § 1. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten. § 2. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen. § 3. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.
-----------	---

BK Oudenaarde	Passe-Partout – september 2007 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008. Goedkeuringsdatum 15 JUNI 2007, art. 4 Afwijkingen 1. van het minimumaantal lestijden en de regels voor de organisatie van evaluaties en examens 2. van de bepaling dat kunstonderwijs wordt verstrekt gedurende veertig weken per jaar, naar rato van minimaal één wekelijkse lestijd en maximaal twaalf wekelijkse lestijden 3. van de bepalingen over studierichtingen, opties, vakken, lessenroosters en groepering 4. van de definitie van regelmatige leerling, 5. van de bepalingen over de betaling van het inschrijvingsgeld Motivatie: de participerende, veelal kansarme en allochtone leerlingen uit het gewoon of buitengewoon leerplichtonderwijs worden niet ingeschreven als regelmatige leerling in het deeltijds kunstonderwijs, maar het is de bedoeling hen via deze projecten te bereiken en indien mogelijk de drempel naar het deeltijds kunstonderwijs te verlagen. Daarom is het ook niet opportuun om aan hen het normale inschrijvingsgeld voor het deeltijds kunstonderwijs te vragen; - 12 leraarsuren Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het Deeltijds Kunstonderwijs goedkeuringsdatum 23 MAART 2007 § 1. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de projecten. § 2. De instelling maakt, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten indien ze daarom verzoekt, voor elk project jaarlijks een zelfevaluatie op en bezorgt deze ten laatste op 30 september aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De zelfevaluatie bevat minstens een schriftelijk verslag en relevante gegevens over het project, waaronder een evolutie van de gegevens die in de projectaanvraag worden vermeld zoals bedoeld in artikel 8 van dit besluit. De minister kan bijkomende richtlijnen met betrekking tot de zelfevaluatie bepalen. § 3. Bij afloop van een project legt de inspectie haar evaluatieresultaten voor aan de stuurgroep. Het geheel van de evaluatieresultaten en de daaruit voortvloeiende beleidsaanbevelingen maakt het voorwerp uit van een rapport, opgemaakt onder de verantwoordelijkheid van de stuurgroep, dat aan de minister wordt bezorgd.
---------------	---

KATienen (1999)	Muzische Vorming vanaf 1999 - Per groep 1,5u/jaar in de praktijk: 15 sessies van 3u. - Groeperingsnorm min 4 – max 8. Er moeten exact 3 groepen zijn . Totaal aantal lln min. 12 en max 24. - Muziek – Woord en Beeldende Kunst - BB: volgens de organieke vakken amv, amc, avv - Jaarlijks: werkplan en uurrooster naar de inspectie - Jaarlijks een evaluatierapport door de academie/inspectie Vanaf 2003: wisselwerking muzische vorming (dienstbrief) - Minstens 3 domeinen, één domein verplicht te kiezen uit Beeld of Media - Netoverschrijdend - 15 halve dagen van 3u, waarvan één toonmoment - 20u pedagogische coördinatie - Wisselwerker: 1,5u/week - Leerkracht Muvo: 2u/week - Administratieve omkadering: 2u/week - Min. 12 lk Bao, ontdebelling vanaf 24 - Minstens 6 wisselwerkers van verschillende domeinen - Inspectie blijft het experiment opvolgen. - Eindevaluatie door de academie In 2004 voor 3 schooljaren verlengd. Decreet houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs Goedkeuringsdatum: 10 JULI 2008: verlenging
MHamme	
MHemiksem (2000)	
MIzegem (2003)	
MLier (2000)	
MSchoten (1999)	
MSint-Truiden (2003)	
20 projecten	Kunstinitiatie

7.5 Bijlage 5: Overzicht van de beschikbare documenten

				DOSSIER			DIGITAAL		
	Academie	Tijdelijk project	begin-da-tum	AANVRAAG	Evaluatie VOI in dossier	ZER in dos-sier	ZER	eind-evaluatie	eind advies VOI
1	BKEtterbeek	conceptuele kunst	1/09/2002	aanvraag	Bert 2007 advies	2007			
	BKKontich		1/09/2004	Aanvraag en goedkeuring	Bert 2004 advies	2006-2007			
2	BKWilrijk	Integratiekunst-Mo-zaïek	1/09/2004	goedkeuring	Bert 2004 advies				
3	BKSintNiklaas	Schoenontwerpen	1/09/2005	Aanvraag en goedkeuring	Bert 2005 advies	2007			Bert 2010
4	BKAntwerpen-KASK	Sounddesign	1/09/2007				2008-2009 2009-2010	2010-2011	Bert 2011
5	MGeel	Geluidsleer en op-nametechniek	1/09/2007	aanvraag			2008-2009 2009-2010	2010-2011	
6	MTurnhout	Vioolopleiding min 8 jarigen	1/09/1973	Goedkeuring 1973, 2002	Dirk 1994 Dirk 1997 Luc 2009	1998			
7	Mlanaken	Geïntegreerde les-methodiek	2/09/2002	Goedkeuring 2002		2006			
8	MDiest	Regie podiumkun-sten	1/09/2007	aanvraag			2008-2009 2009-2010	2010-2011	
	MLedeberg		1/09/2007				2008-2009 2009-2010	2010-2011	
	MLier		1/09/2007	aanvraag			2008-2009 2009-2010	2010-2011	
9	MBuggenhout	Muziektheater	1/09/2005	Aanvraag en goedkeuring					
	KAKnokke-Heist		1/09/2005	goedkeuring		2007			
10	BKHoboken	Indimalimexchi.co	1/09/2007				2008-2009 2009-2010	2010-2011	Bert 2010
11	BKOudenaarde	Passe-Partout	1/09/2007	aanvraag			2008-2009 2009-2010	2010-2011	
12	KATienen	Muzische Vorming	1/09/1997	Aanvraag 1998 G o e d k e u - ring 1999 Goedkeuring verlenging 2002	Dirk – Francis 1998 advies	E i n - deva- luatie 2000, 2001, 2003			
	MHamme		1/09/2003						
	MHemiksem		1/09/2001	Aanvraag en goedkeuring 2000		2006			
	MIzegem		1/09/2003	Aanvraag en goedkeuring					
	MLier		1/09/2001	Aanvraag en goedkeuring 2000		2006			
	Mschoten		1/09/1999	G o e d k e u - ring 1999 Aanvraag en goedkeuring verlenging 2002					
	MSint-Truiden		1/09/2004	Aanvraag en Goedkeuring 2003					
13	20 projecten	Kunstinitiatie	1/09/2004						

7.6 Bijlage 6: Leerlingenevolutie tijdelijke projecten vanaf 2000-2001

(zonder TP Kunstininitiatie, TP Indimalimexchi.co, TP Passe-partout en TP Muziektheater)

	1/ okt/00	1/ okt/01	1/ okt/02	1/ okt/03	1/ okt/04	1/ okt/05	1/ okt/06	1/ okt/07	1/ okt/08	1/ okt/09	1/ okt/10	1/ okt/11	1/ okt/12	1/ okt/13	1/ okt/14	1/ okt/15
BK	144	126	249	303	445	519	512	565	548	291	278	246	240	240	201	152
MWD	388	427	497	646	741	921	1072	1162	1237	805	724	665	696	677	737	657
TOTAAL	532	553	746	949	1186	1440	1584	1727	1785	1096	1002	911	936	917	938	809
Procentuele stijging tov van vorig schooljaar		4%	35%	27%	25%	21%	10%	9%	3%	-39%	-9%	-9%	3%	-2%	2%	-14%
Procentuele stijging tov van 2001-2002		0%	35%	72%	114%	160%	186%	212%	223%	98%	81%	65%	69%	66%	70%	46%
totaal zonder muvo	485	479	675	745	913	1120	1216	1318	1389	671	645	552	551	553	513	450

Leerlingenevolutie

zonder TP Kunstinitiatie, TP Indimalimexchi.co, TP Passe-partout, TP Muziektheater en TP Muzische Vorming

